

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

1. WPROWADZENIE	2
2. DIAGNOZA STANU I TENDENCJE ROZWOJU MIASTA	6
2.1. DIAGNOZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU	6
2.1.1. DIAGNOZA W SFERZE GOSPODARCZEJ	8
2.1.2. DIAGNOZA W SFERZE OCHRONY ŚRODOWISKA	12
2.1.3. DIAGNOZA W SFERZE SPOŁECZNEJ	15
2.2. ANALIZA PORÓWNAWCZA - BENCHMARKING	17
2.4. ANALIZA SWOT	34
2.4. GŁÓWNE CZYNNIKI ROZWOJOWE I BARIERY	37
2.4.1. Główne czynniki rozwojowe (potencjały i zasoby)	37
2.4.2. Główne bariery rozwojowe	38
2.5. WYZWANIA	39
3. WIZJA I MISJA ROZWOJU LEGNICY DO ROKU 2014	41
4. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	43
5. PODSUMOWANIE	58

1. WPROWADZENIE

Zarządzanie miastem wiąże się z codziennym podejmowaniem różnorodnych działań i decyzji oraz dokonywaniem wyborów ważnych dla lokalnej społeczności. W celu wytyczenia kierunków rozwoju Legnicy na najbliższe dziesięciolecie, Prezydent Miasta podjął decyzję o przystąpieniu do opracowania strategii rozwoju miasta.

Postanowieniem Prezydenta powołany został Zespół, w skład którego weszli dyrektorzy wydziałów Urzędu Miasta Legnicy. Prace koordynował Wydział Rozwoju Miasta, a na podstawie otrzymanych materiałów opracował „Strategię Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2004 - 2014” i nadał dokumentowi ostateczny kształt.

Dokument programowy jest niezbędny do prowadzenia i kontynuowania pro-rozwojowej polityki miasta, skutecznego nim zarządzania i osiągnięcia założonych celów we wszystkich obszarach życia lokalnej społeczności.

Dzięki powiązaniu wytyczonych celów z programami operacyjnymi zapewniona zostanie kompleksowość działań oraz efektywność gospodarowania dostępnymi zasobami i środkami finansowymi. Planowanie, monitorowanie i ocena realizacji celów w połączeniu z jawnością życia publicznego będą sprzyjać wyzwaniu aktywności i integracji lokalnej społeczności wokół zadań realizowanych przez samorząd miasta.

Materiałem wyjściowym do „**Strategii Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2004 – 2014. Kierunki**” są dokumenty opracowane przez Wydział Rozwoju Miasta, takie jak:

- „Raport za lata 1993 – 2003 z realizacji zadań ujętych w dokumentach strategicznych”,
  - „Baza społeczno – ekonomiczna Legnicy”
- oraz dokumenty obowiązujące, do których należą:
1. „*Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego*” – 2000 r.,
  2. „*Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – Uzupełnienie Programu*”,
  3. „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Legnicy*”- 2001 r.,
  4. *Aktualne plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego miasta Legnicy,*
  5. *Budżety miasta za lata 1998 – 2003,*
  6. *Plany inwestycyjne miasta na lata 2003 –2005,*

7. *Plany inwestycyjne spółek komunalnych,*
8. *Plany inwestycyjne przedsiębiorstw dostarczających energię, ciepło i gaz,*
9. *Plany rozwojowe przedsiębiorstw telekomunikacyjnych,*

programy:

1. *„Programy likwidacji niskiej emisji”,*
2. *„Program ekorozwoju”,*
3. *„Program ochrony środowiska”,*
4. *„Program zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków dla miasta Legnicy”,*
5. *„Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy na lata 2003 – 2008”,*
6. *„Strategia i kierunki uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej w zlewni rzeki Kaczawy”*

oraz propozycje liderów życia gospodarczego i środowiska naukowego.

Osiągnięcie sukcesu przy realizacji dokumentu „Strategia Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2004 – 2014” będzie możliwe dzięki przyjętym zasadom, takim jak:

- samorządność terytorialna, oznaczająca prawo do samodzielnego kształtowania polityki zmierzającej do poprawy sytuacji mieszkańców,
- partnerstwo publiczno – prywatne polegające na współodpowiedzialności administracji samorządowej, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych i mieszkańców za określenie zakresu działania,
- nienaruszalność własności oraz ochrona prywatnych interesów, z zachowaniem możliwości interwencji rządu i samorządu gminy dla realizacji inwestycji celu publicznego,
- uwzględnianie mechanizmów rynkowych,
- dostosowanie założeń programowych, prawa miejscowego i standardów do zasad i norm międzynarodowych,
- jawność, akceptacja i kontrola społeczna wszelkich działań publicznych.

Zastosowanie powyższych zasad posłuży osiągnięciu zrównoważonego rozwoju miasta zgodnie z zapisami ujętymi w dokumentach: AGENDA 2001, Narodowy Plan Rozwoju, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego i Zintegrowany Program Wojewódzki.

Przystępując do opracowania „Strategii...” założono, że będzie ona:

- konsultowana ze środowiskiem lokalnym,
- spójna z dolnośląskimi i krajowymi dokumentami strategicznymi,
- przekładać wyznaczone cele na konkretne programy i zadania realizacyjne,
- dokumentem podlegającym ciągłej ewaluacji, aktualizacji i monitoringowi,
- podstawą do tworzenia prawa lokalnego.

Ponadto przyjęto trzy zasady, które powinny obowiązywać w czasie realizacji strategii, a mianowicie:

1. **Zasadę wieloletniego programowania**, która ma na celu wypracowanie wieloletnich programów rozwoju zgodnie z partnerskim procesem decyzyjnym.

Po zatwierdzeniu „Strategii Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2004 – 2014” opracowane programy, cele i zadania z nich wynikające, będą wdrażane przez samorząd i instytucje miejskie. System programowania jest rozbudowany i obejmuje główne sfery życia gospodarczo – społecznego miasta według hierarchii ważności rozwiązywania problemów w mieście.

Zasadniczym elementem strategii są CELE, w ramach których opracowywane i realizowane będą programy, zadania i wybrane w drodze selekcji projekty oraz wskazywane sposoby ich finansowania.

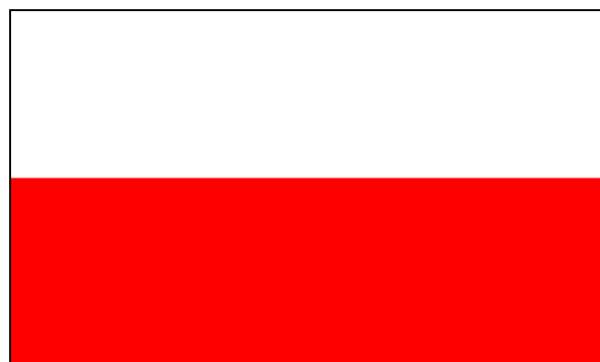
2. **Zasadę partnerstwa** rozumianą jako obowiązek uzgadniania i uzyskania akceptacji społecznej w przyjętych działaniach, jak również stała współpraca władz miasta ze środowiskiem gospodarczym, organizacjami społecznymi, ludźmi nauki i kultury oraz współfinansowanie projektów.

3. **Zasadę budowania społeczeństwa obywatelskiego** na szczeblu lokalnym zakładającą aktywność obywateli w interesie ogółu w wymiarze społecznym, politycznym i gospodarczym.

Efektem pracy Zespołu i liderów lokalnych jest dokument elastyczny, mający na celu zintegrowanie miejskiej społeczności, wytyczający działania we wszystkich dziedzinach życia społeczno-gospodarczego miasta, wyznaczający kierunki zrównoważonego rozwoju w powiązaniu z możliwościami i wymogami jakie stwarza niedawne przystąpienie Polski do Unii Europejskiej.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

W niniejszym opracowaniu przedstawiony został wykaz zadań do realizacji, na podstawie którego będą powstawały kolejne czteroletnie programy inwestycyjne.

2. DIAGNOZA STANU I TENDENCJE ROZWOJU MIASTA

2.1. DIAGNOZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU

Na podstawie przeprowadzonej analizy zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju miasta (przedstawionej w opracowaniach towarzyszących: „Raport za lata 1993 – 2003 z realizacji zadań ujętych w dokumentach strategicznych” i „Baza społeczno-ekonomiczna Legnicy”) oraz analizy SWOT, wypracowana została diagnoza dla obecnej sytuacji Legnicy i jej otoczenia. Stanowi ona podstawę do określenia wizji i misji miasta oraz wytyczania celów strategicznych, operacyjnych i zadań realizacyjnych.

Legnica jest doskonale położona w centrum Dolnego Śląska, w sąsiedztwie przejść granicznych do Czech i Niemiec, w miejscu gdzie krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne – autostrada A4 wiodąca z zachodu Europy na Ukrainę oraz droga krajowa nr 3 (planowana droga szybkiego ruchu S3) z południa kontynentu nad Bałtyk i do Skandynawii.

* wszystkie dane statystyczne (na dzień 30.12.2003 r.), na które powołuje się niniejsze opracowanie, podano na podstawie biuletynów statystycznych oraz informacji uzyskanych w Urzędzie Statystycznym w Legnicy.

Miasto zajmuje powierzchnię 56,3 km², którą zamieszkuje 106. 637 osób*. Legnica - obecnie miasto na prawach powiatu, tradycyjnie pełni rolę regionalnego ośrodka usługowego oraz centrum administracyjnego i kulturalnego. Niegdyś zwana „drugą stolicą Dolnego Śląska” z wyraźnie ukształtowaną strefą wpływów, zaliczana jest do wąskiej grupy silnych ośrodków regionalnych (obok Jeleniej Góry i Wałbrzycha), równoważących dominującą w województwie rolę Wrocławia. Czytelna, będąca walorem miasta, struktura funkcjonalno – przestrzenna o promienistym układzie, ukształtowała się zgodnie z naturalnymi warunkami zlewni rzeki Kaczawy, stanowiącej element korytarza ekologicznego doliny Odry. Miasto tworzy wraz ze swoim otoczeniem duży rynek konsumentów – w zasięgu 30 minut jazdy samochodem mieszka wokół Legnicy 330.000 osób, a w zasięgu zaledwie godziny jazdy - 1.300.000 osób.

Legnica jest miastem o wielowiekowej, barwnej historii i świadkiem wielu ważnych wydarzeń historycznych, o czym świadczą liczne zabytki z kolejnych epok, stare ryciny i zapiski w kronikach.

Miasto jest miejscem międzynarodowych i ogólnopolskich wydarzeń kulturalnych, takich jak: Międzynarodowa Wystawa „Satyrykon”, Międzynarodowy Przegląd Form Złotniczych „Srebro”, Ogólnopolski Turniej Chórów „Legnica Cantat”, jak również imprez podtrzymujących regionalne tradycje: „Święto ogórka” i „Jarmark kapuściany”.

Legnica w ciągu ostatnich lat stała się ośrodkiem akademickim – miastem ludzi młodych i wykształconych.

Obecnie ponad 10 % lokalnego społeczeństwa posiada wykształcenie wyższe. Na sześciu uczelniach kształci się ponad 12.000 studentów, przygotowując się do podjęcia pracy między innymi: w służbach publicznych i socjalnych, administracji publicznej, administracji ochroną środowiska, w reklamie i marketingu oraz w bankowości, szkolnictwie i turystyce. Uczelnie politechniczne kształcą inżynierów budownictwa, górnictwa i geologii, mechaniki i budowy maszyn, elektrotechniki i informatyki. Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych kształci przyszłych nauczycieli języków obcych w trzech sekcjach: angielskiej, niemieckiej i francuskiej.

Natomiast pielęgniarce będą mogły zdobyć wyższe wykształcenie w nowo utworzonej Wyższej Szkole Medycznej.

Najwięcej studentów kształci się w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej (PWSZ) im. Witelona. Jednym z głównych założeń przy tworzeniu szkoły było umożliwienie startu edukacyjnego na poziomie wyższym młodzieży mającej trudne warunki materialne i założenie to jest konsekwentnie realizowane. W dużych ośrodkach miejskich kształci się zaledwie około 2 % młodzieży z małych miast i wsi, natomiast w PWSZ studiuje około 30 % studentów z tych właśnie środowisk.

2.1.1. DIAGNOZA W SFERZE GOSPODARCZEJ

1. Rozszerzenie Unii Europejskiej przyczyni się do integracji gospodarczej i zacieśni współpracę pomiędzy krajami członkowskimi. Głównym dążeniem UE jest osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju, a jednym z największych wyzwań - budowa „społeczeństwa informacyjnego”. Najważniejsze staną się zasoby ludzkie oraz wiedza i informacja. Gospodarka będzie napędzana przez sektory nowoczesnych technologii informatycznych, telekomunikacyjnych, biotechnologii oraz usług z nimi związanych. Należy spodziewać się napływu kapitału zagranicznego, w tym inwestycji bezpośrednich, dotacji, kredytów i funduszy pomocowych. Ponadto należy wziąć pod uwagę nieuniknione zmiany w strukturze majątku narodowego, gdzie coraz większy udział i znaczenie będzie odgrywać własność prywatna.

HUTA MIEDZI „LEGNICA”

ZAKŁAD W LEGNICKIEJ SPECJALNEJ STREFIE EKONOMICZNEJ

2. Przez ostatnie dziesięciolecie znacznie zmienił się krajobraz gospodarczy miasta, upadły lub zostały zlikwidowane zakłady tworzące tradycję regionu, powstały natomiast nowe zakłady (lokujące się głównie w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej), oparte na nowoczesnych technologiach, produkujące na potrzeby przemysłu motoryzacyjnego i budownictwa, wypełniające nisze rynkowe.

W wyniku restrukturyzacji przemysłu miedziowego, procesu prywatyzacyjnego oraz polityki przyjętej przez KGHM Polska Miedź, funkcjonujący przez wiele lat „LEGMET” został 6 czerwca 2003 roku połączony ze spółką ZANAM, a jego siedziba została przeniesiona do Polkowic.

Natomiast losy Huty Miedzi Legnica (dawniej głównego „truciciela” i zagrożenia ekologicznego), a jednocześnie największego pracodawcy w mieście, ze

względu na wdrażanie przepisów unijnych do niedawna były niepewne. Obecnie, po oddaniu do użytku nowoczesnej odpylni przy piecach anodowych istnieje realna szansa na dalsze funkcjonowanie huty.

Działania gminy zmierzają do maksymalnej ochrony i zachowania miejsc pracy.

Wpisane w krajobraz Legnicy lotnisko nie zostało dotychczas wyposażone w podstawową infrastrukturę niezbędną do pełnienia funkcji portu lotniczego. Teren o powierzchni 140 hektarów wraz z pasem startowym stanowi majątek gminy. Jest to określony potencjał do wykorzystania.

W przypadku podtrzymania funkcji lotniczej, władze miasta będą zobowiązane do uruchomienia lotniska, przy ogromnym wysiłku finansowym gminy.

Konsekwencją podjęcia decyzji o zachowaniu lotniska będzie:

- przystąpienie w trybie pilnym do opracowania planu zagospodarowania przestrzennego,
- zapewnienie w kolejnych budżetach miasta środków finansowych na niezbędną infrastrukturę, szacowanych na około 16 mln. zł,
- intensywne poszukiwanie inwestora zewnętrznego,
- z uwagi na deficytowość działalności lotniczej (ok. 90 % lotnisk dofinansowanych jest przez samorządy lokalne) przewidywanie w budżetach na lata przyszłe, po uruchomieniu pełnej działalności komunikacyjnej, stosownych dopłat z budżetu miasta do tej działalności.

Natomiast w przypadku zmiany jego funkcji na nielotniczą należy przewidzieć przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejsca do lokowania nowych inwestycji.

Utworzenie Legnickiego Zintegrowanego Centrum Logistycznego na terenie lotniska w zależności od wyboru wariantu:

- może skutkować znaczącymi przychodami dla gminy ze sprzedaży gruntów i obiektów, a jednocześnie stworzyć na przedmiotowym terenie znacząco dużo miejsc pracy, w konsekwencji źródło przyszłych przychodów gminy w postaci podatków gminnych i udziałów w podatku od osób prawnych i fizycznych,
- w przypadku próby łączenia funkcji lotniczych i gospodarczych może się okazać, że w wyniku szczegółowych analiz i uzgodnień nie uzyskamy spodziewanych efektów. W ostateczności funkcje te mogą się wykluczać z uwagi na ograniczenia w rozwoju miasta, wynikające z przepisów „Prawo Lotnicze”, a dotyczące przede wszystkim rozwoju budownictwa w mieście.

Na przestrzeni ostatnich lat Legnica przeobraziła się z ośrodka przemysłowego o dominacji przetwórstwa rud miedzi w ośrodek o charakterze handlowo – usługowym.

W ostatnich latach uruchomiono w Legnicy cztery hipermarkety, rozwinęła się sprzedaż wysyłkowa i inne nowoczesne formy sprzedaży, takie jak TV market, internet i teleshop. Było to jedną z przyczyn spadku liczby małych placówek handlowych w mieście, zmniejszenia powierzchni sprzedaży i obniżenia zatrudnienia. Jednocześnie silna konkurencja wymusiła na przedsiębiorcach działania promocyjne lub zmianę branży.

Pozytywnym zjawiskiem jest wskaźnik oznaczający liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 1.000 mieszkańców, który z 51,9 w 1993 roku wzrósł do 89,8 – w roku 2003. Jest to miernik rozwoju gospodarczego lokalnej przedsiębiorczości. Na przestrzeni ostatnich 10 lat wzrosła liczba spółek handlowych – o 401 oraz o 3.619 ilość przedsiębiorców zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej.

Obecnie w strukturze gospodarczej miasta przeważają małe i średnie firmy prywatne. I to one są szansą na dalszy rozwój Legnicy.

Zasadniczą grupę na terenie miasta tworzą firmy zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym oraz usługami.

Na terenie Legnicy, wg danych statystycznych na koniec września 2003 r., działalność gospodarczą prowadziło 598 spółek prawa handlowego, w tym 22 spółki akcyjne (3,6 %), 495 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (82,8 %), 71 spółek jawnych (12 %), 3 spółki komandytowe (0,5 %) i 7 spółek partnerskich (1,1 %). Wśród wymienionych spółek prawa handlowego 73 to spółki zagraniczne, a 80 posiada kapitał mieszany.

Dominującym rodzajem prowadzonej działalności przez spółki handlowe są usługi w zakresie handlu, łącznie z naprawą pojazdów mechanicznych i artykułów użytku osobistego oraz sprzętu domowego – tego rodzaju działalność prowadzi 247 spółek (41,3 %). Inne branże reprezentowane przez spółki to m.in. przetwórstwo przemysłowe – 97 spółek (16,2 %), obsługa nieruchomości oraz usługi związane z obsługą podmiotów gospodarczych – 95 spółek (15,9 %).

W gminnej ewidencji działalności gospodarczej, wg stanu na koniec października 2003 r., w mieście funkcjonowało 8.981 firm prowadzonych przez osoby fizyczne.

Podobnie jak w spółkach handlowych, największy udział mają firmy zajmujące się handlem łącznie z usługami w zakresie naprawy artykułów przemysłowych – ta grupa to 4.334 przedsiębiorców, co stanowi 48,3 % wszystkich przedsiębiorców, przy czym 4.038 prowadzi handel detaliczny i hurtowy.

Natomiast 2.786 przedsiębiorców, tj. 31 % ogółu działających, zajmuje się:

- obsługą nieruchomości oraz świadczeniem usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (1.051 przedsiębiorców),
- budownictwem (939 przedsiębiorców),
- transportem i działalnością wspomagającą transport (796 przedsiębiorców).

Pozostałe 1.861 przedsiębiorców, co stanowi 20,7 % ogółu, prowadzi działalność m.in. w zakresie przetwórstwa przemysłowego, pośrednictwa finansowego, edukacji, hotelarstwa i gastronomii, turystyki i rekreacji.

Wychodząc naprzeciw potrzebom małych i średnich przedsiębiorstw, władze miasta stosują różne ulgi i zwolnienia podatkowe, tworząc przyjazny klimat do prowadzenia działalności gospodarczej i tworzenia nowych miejsc pracy.

Samorząd skutecznie animuje życie gospodarcze miasta, ułatwia kontakty lokalnych środowisk biznesu z instytucjami wsparcia, z instytucjami okołobiznesowymi, wspomaga aktywizację absolwentów i młodzieży szkolnej.

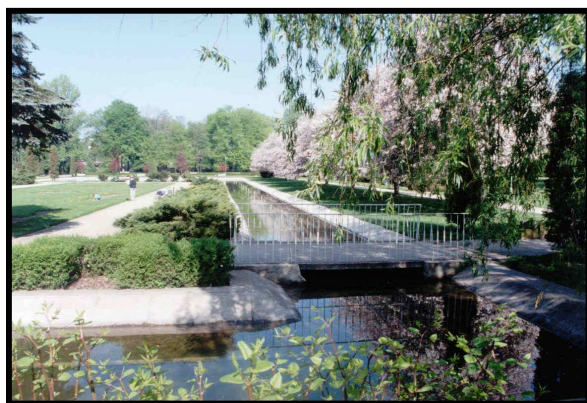
Władze miasta stosują system zachęt i ulg dla inwestorów lokujących w Legnicy swój kapitał, a jakość obsługi w Urzędzie jest systematycznie podnoszona.

Sukcesywnie budowany jest kapitał zaufania między samorządem a przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą na terenie miasta.

Regularne spotkania ze środowiskiem gospodarczym pozwalają na zintensyfikowanie prac na rzecz lokalnego rynku pracy, usprawnienie obsługi inwestorskiej w urzędzie, integrację środowiska, skuteczny lobbying na rzecz rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzą warunki do wdrażania partnerstwa publiczno – prywatnego w mieście.

2.1.2. DIAGNOZA W SFERZE OCHRONY ŚRODOWISKA

Walory środowiska przyrodniczego Legnicy stanowią, oprócz funkcji ekologicznej, rekreacyjnej i estetycznej – w powiązaniu z funkcją turystyczną, **istotny czynnik atrakcyjności miasta**. Wysoki udział terenów zielonych w strukturze użytkowania gruntów - 47,1 % (w tym tereny zieleni miejskiej i sportowo - rekreacyjne – 6,5 %, użytki rolne oraz lasy i wody – 40,6 %) korzystnie wyróżnia Legnicę spośród innych miast.

Park Miejski - fontanny

Legnica z lotu ptaka

Pomimo dużej presji przemysłu na środowisko przyrodnicze, w obrębie Legnicy znajdują się obszary o łącznej pow. 23,4 ha, które odgrywają ważną rolę ekologiczną jako istotne ekosystemy, stwarzające dogodne miejsca bytowania i rozmnażania się wielu chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Dzięki prowadzonym inwestycjom ekologicznym znaczną poprawę zauważyć można w środowisku naturalnym. Likwidując tzw. „niską emisję” powoli rozwiązywany zostaje problem ochrony powietrza. Zastosowanie w Zakładzie Produkcji Wody unikatowej technologii uzdatniania wody pozwoliło osiągnąć znaczną poprawę jakości wody do picia, która jest zdrowa, bezpieczna i odpowiadająca normom europejskim. Ścieki miejskie przyjmuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, a jej przepustowość w pełni zabezpiecza obsługę miasta i ościennych gmin. W wystarczającym stopniu spełnia też swoje zadanie składowisko odpadów komunalnych, gdzie wywożone są odpady z gospodarstw domowych, instytucji, zakładów przemysłowych. Na terenie miasta prowadzona jest selektywna zbiórka surowców wtórnych: papieru, szkła i plastiku.

Duży problem stanowią natomiast „dzikie wysypiska śmieci”, które corocznie są likwidowane.

Podnoszenie świadomości ekologicznej i kształtowanie zachowań proekologicznych mieszkańców naszego miasta następuje poprzez działalność edukacyjną w szkołach i placówkach oświatowych, gdzie realizuje się:

- program zajęć szkoleniowych, konkursy, wycieczki i festyny organizowane przez Ekobibliotekę,
- działania edukacyjne Fundacji Ekologicznej Ziemi Legnickiej „Zielona Akcja”
- coroczną akcją „Sprzątanie Świata”,
- akcją recyklingu puszek aluminiowych,
- selektywną zbiórkę śmieci.

Powyższe działania skierowane są głównie do dzieci i młodzieży, w celu rozbudzenia świadomości ekologicznej nastawionej na dbałość o najbliższe otoczenie i jego czystość.

Inwestycje na rzecz ochrony środowiska, między innymi takie jak modernizacja oczyszczalni ścieków, realizacja programu „Likwidacja niskiej emisji”, budowa Obwodnicy Zachodniej wyprowadzającej ruch tranzytowy z miasta, przyniosły miastu uznanie i uhonorowanie następującymi nagrodami i wyróżnieniami:

- ◆ w kategorii „Gmina Przyjazna Środowisku” w 2002 r. i w 2003 r. wyróżnienie w konkursie „Przyjaźni Środowisku”,
- ◆ wyróżnienie w Wielkim Konkursie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pt. „Nasza Gmina w Europie” w 2003 r.,
- ◆ honorowy tytuł „Lidera polskiej ekologii” w VII edycji konkursu Ministra Ochrony Środowiska za kompleksowe działania gminy na rzecz ochrony środowiska w 2003 roku.

Polityka przestrzenna Gminy wobec środowiska przyrodniczego zakłada:

- rekultywację gleb na obszarach ograniczonego użytkowania w rejonie Huty Miedzi „Legnica”,
- rekultywację środowiska gruntowo – wodnego na terenie lotniska,
- utrzymanie, wzmocnienie i odtworzenie systemu terenów otwartych – np. obszar Lasku Pawickiego z kompleksem leśnym Równiny Lubińskiej oraz pasma dolin rzek: Kaczawy i Wierzbiaka,
- objęcie ochroną prawną obiektów i obszarów cennych przyrodniczo,
- wdrażanie i egzekwowanie przepisów ochrony środowiska.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

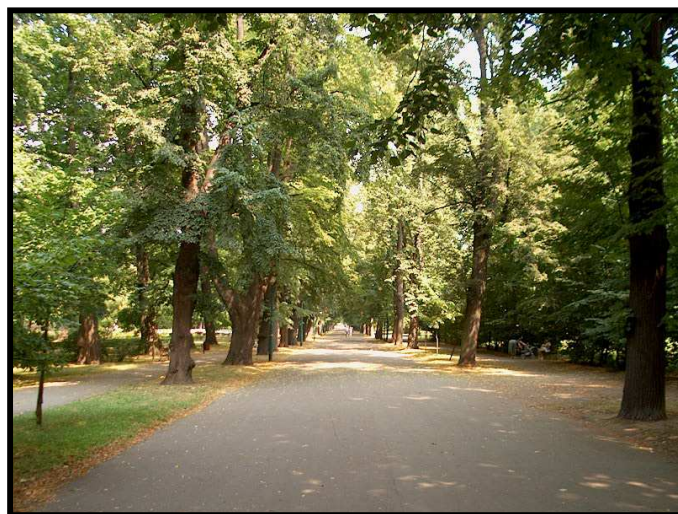
W celu zminimalizowania szkodliwego oddziaływania na środowisko, spółki gminy planują w najbliższych latach następujące inwestycje:

- II etap modernizacji Miejskiej Oczyszczalni Ścieków,
- budowę kanalizacji rozdzielczej w centrum miasta,
- zainstalowanie urządzeń do wydobycia i wykorzystania gazu wysypiskowego dla celów energetycznych,
- budowę zakładu utylizacji odpadów komunalnych (sortownia, kompostownia, przeróbka gruzu).

Władze Legnicy upatrują w rozwoju przez ekologię szansę na uatrakcyjnienie miasta dla inwestorów, poprawy jakości życia mieszkańców oraz poprawy jakości środowiska naturalnego.

PALMIARNIA

ALEJA PARKOWA

2.1.3. DIAGNOZA W SFERZE SPOŁECZNEJ

Legnica należy do grupy najmłodszych demograficznie miast w kraju. Pod względem liczby ludności - 106.637 osób, miasto zajmuje trzecie miejsce po Wrocławiu i Wałbrzychu w województwie dolnośląskim.

Podobnie jak w innych polskich miastach zauważa się tendencję do coraz niższego przyrostu naturalnego przy jednoczesnej stabilizacji współczynnika zgonów. Sytuacja ta może doprowadzić do tzw. depresji urodzeniowej tak powszechnej w krajach zachodniej Europy. Długoterminowa prognoza demograficzna dla Legnicy wskazuje, że po okresie względnej stabilizacji do roku 2005 - 106,1 tys. mieszkańców, przewiduje się spadek ludności do 104,1 tys. w 2010 roku i 101,2 tys. w 2015 roku.

Na terenie Legnicy istnieje znaczne **zróźnicowanie zjawisk społecznych**. Jedne z nich wyraźnie różnicują miasto według poszczególnych dzielnic, inne występują na terenie całego miasta.

Większość wskaźników w sferze społecznej lokuje Legnicę na przeciętnym poziomie wśród dużych miast polskich, widoczne są natomiast braki w zakresie infrastruktury społecznej. O ile w porównaniu ze średnią krajową Legnica plasuje się na wysokim lub dobrym poziomie, o tyle w porównaniu z miastami subregionu i województwa dolnośląskiego lokuje się często na podobnym lub niższym poziomie, co obrazują poniższe tabele.

	Legnica	Lubin	Wrocław
Ilość mieszkańców	106.895	81.075	638.401
Łóżka w szpitalach ogólnych/ 10 tys. osób	56	72	84
Ilość przychodni/ 10 tys. osób	1,2	1,2	2,1
Ilość aptek / 10 tys. osób	3,7	2,5	3,5

	Legnica	Woj. dolnośląskie	Polska
Przeciętne wynagrodzenie brutto	1916 zł	2024 zł	2097 zł

Źródło: Spis powszechny z 2003 roku, Biuletyn Statystyczny Województwa Dolnośląskiego Grudzień 2003, Urząd Statystyczny w Legnicy

W najbliższym dziesięcioleciu zmieni się **struktura wiekowa mieszkańców**. W roku 2014 udział ludności stanowić będzie:

- w wieku produkcyjnym – 59,63 % (65,14 % w 2003r.),
- w wieku przedprodukcyjnym – 18,13 % (20,67 % w 2003r.),
- poprodukcyjnym – 22,2 % (14,2 % w 2003 roku).

Długoterminowe prognozy do 2006 roku zapowiadają okresowy wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym mogący mieć znaczny wpływ na poziom bezrobocia w mieście. Bez znaczącego podniesienia atrakcyjności społeczno-gospodarczej miasta nie można liczyć na pojawienie się w Legnicy inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

Przewidywane skutki zmian sytuacji demograficznej Legnicy:

- a) spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym może z jednej strony ułatwić wdrożenie reformy edukacji, ale jednocześnie będzie rodzić wiele problemów związanych z bezrobociem wśród nauczycieli oraz koniecznością likwidacji niektórych placówek;
- b) spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym mobilnym przyczyni się do obniżenia skali bezrobocia i wydłużenia okresu aktywności zawodowej w grupie niemobilnej;
- c) okresowy wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym będzie wymagać aktywizowania rynku pracy szczególnie dla absolwentów;

natomiast gwałtowny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (przyrost o ok. 64 %) spowoduje powstanie wielu problemów do rozwiązania, szczególnie z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej (zwiększać się będzie liczba emerytów w stosunku do pracujących, podnosząc koszty zatrudnienia, zwiększy się zapotrzebowanie na niektóre usługi medyczne, np. na rehabilitację oraz z pogranicza medycyny i pomocy społecznej, np. na opiekę przewlekłą).

Przy obecnej stopie bezrobocia wynoszącej 21,6 % (wg stanu na 30.12.2003r.), bez pracy pozostaje 10.368 mieszkańców. Wynikiem takiej sytuacji na rynku pracy jest:

- zubożenie społeczeństwa,
- zwiększająca się ilość osób korzystających z różnych form opieki społecznej (w 2003 r. korzystało 10 % mieszkańców Legnicy),
- problem patologii społecznych takich jak: alkoholizm (około 3.500 osób uzależnionych), narkomania (około 200 osób), nikotynizm oraz przemoc i agresja,
- przestępczość,
- problem wykluczenia społecznego.

2.2. ANALIZA PORÓWNAWCZA - BENCHMARKING

Analiza została oparta na ekspertyzach dokonanych przez Centrum Badań Regionalnych w Warszawie, które składają się z trzech części:

- Materiały Porównawcze 2002,
- Przewodnik po Budżecie 2002,
- Przegląd dochodów i wydatków samorządowych (1998-2002).

W przeglądzie dochodów i wydatków samorządowych oraz Przewodniku po budżecie 2002 r. przedstawiono rozwój finansów Legnicy w ostatnich latach z uwzględnieniem inflacji.

Wykazano, ile wydano na gospodarkę komunalną, a ile na administrację oraz jak wygląda zadłużenie miasta lub województwa oraz koszty jego obsługi. Przeanalizowane zostały wszystkie pozycje budżetu na rok 2002.

Dochody miasta Legnicy utrzymują się na wysokim poziomie i wykazują tendencję *rosnącą* na przełomie ostatnich pięciu lat.

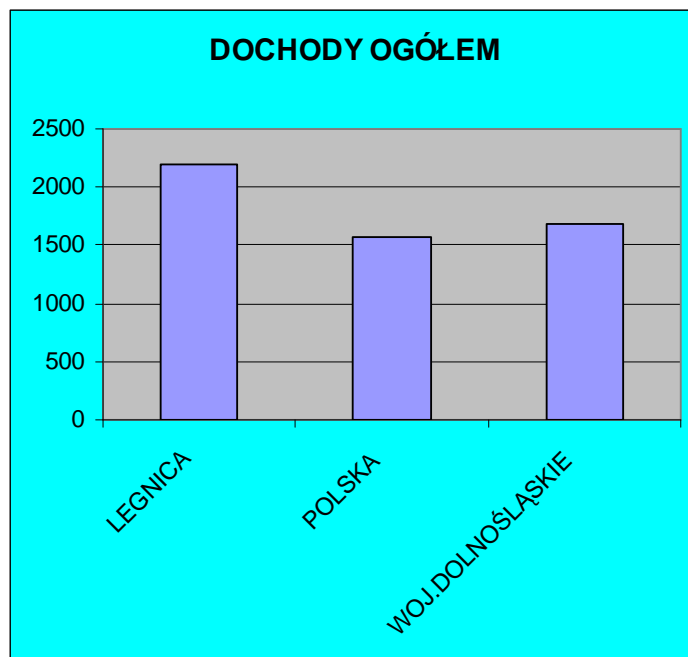
Ogółem **średnie dochody** przypadające na jednego mieszkańca Legnicy w roku 2002 wyniosły **2193** złotych, w tym samym czasie w Polsce kształtowały się one w granicach **1575** zł.

TABELA NR 1

MIASTO	LEGNICA	POLSKA	WOJ.DOLNOŚLĄSKIE
DOCHODY OGÓŁEM	2.193	1.575	1.684

Źródło: Rocznik Statystyczny 2003, tom II

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

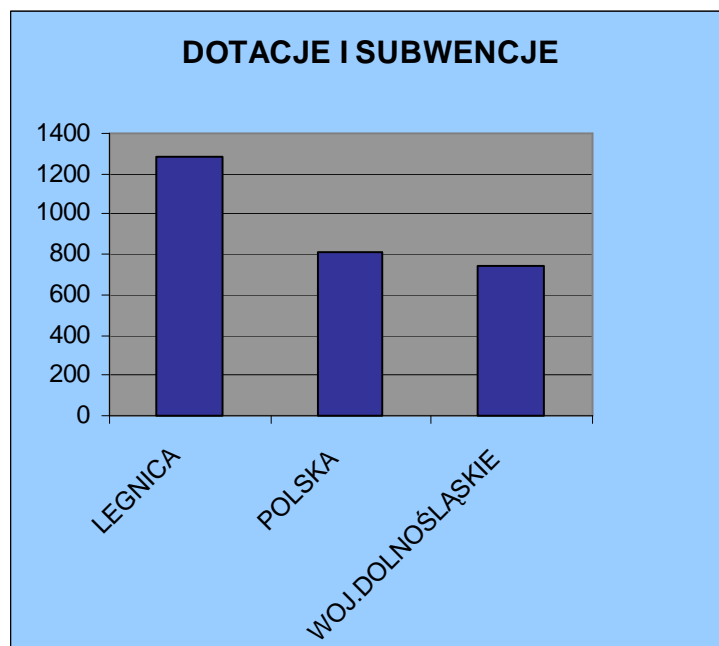
W przeprowadzonej analizie pod pojęciem „ogółu dochodów” zostały sklasyfikowane: dochody z podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego, dochody z gospodarki mieniem (sprzedaż, dzierżawa, leasing), udziały w podatkach skarbu państwa (PIT i CIT), dotacje, subwencje.

Największą część we wszystkich dochodach Legnicy w roku 2002 stanowiły **dotacje i subwencje** w wysokości **1280** zł na jednego mieszkańca, a najmniejszą **dochody z gospodarki mieniem (sprzedaż, dzierżawa, leasing)** – **184** zł. Bardzo podobnie kształtowała się sytuacja w podziale tych dochodów w Polsce, jednakże były one proporcjonalnie niższe.

TABELA NR 2

MIASTO	LEGNICA	POLSKA	WOJ.DOLNOSŁĄSKIE
DOTACJE I SUBWENCJE	1280	815	746

Źródło: Centrum Badań Regionalnych w Warszawie

*W złotych na jednego mieszkańca, z poprawką na inflację.

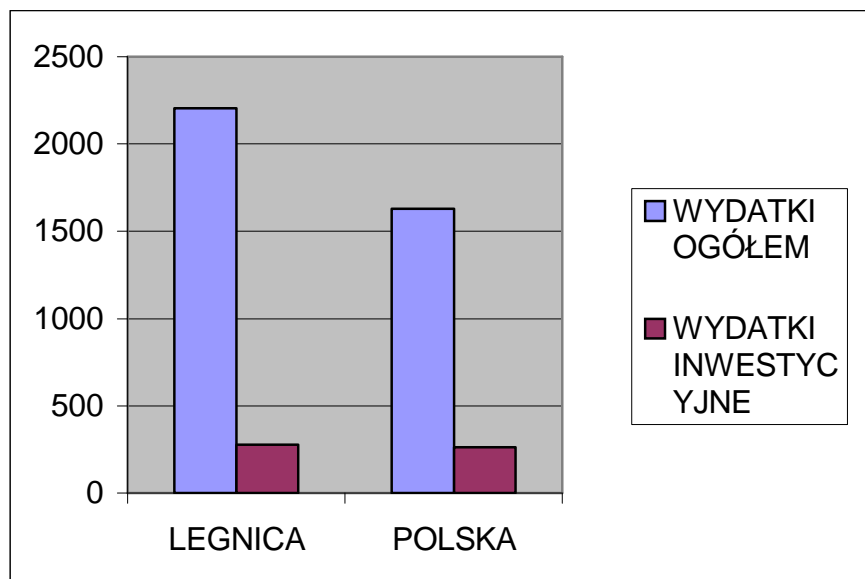
Natomiast **ogół wydatków** Legnicy w 2002 r. był nieznacznie większy niż uzyskane przez niego **dochody**, wyniosły one na jednego mieszkańca **2205** zł. Zbliżone zjawisko miało miejsce w tym okresie w Polsce. Część przeznaczona na legnickie wydatki inwestycyjne była niska i wyniosła na jednego mieszkańca **277** zł. Kwota ta nie różni się znacznie od wysokości średnich wydatków inwestycyjnych w Polsce **262** zł.

TABELA NR 3

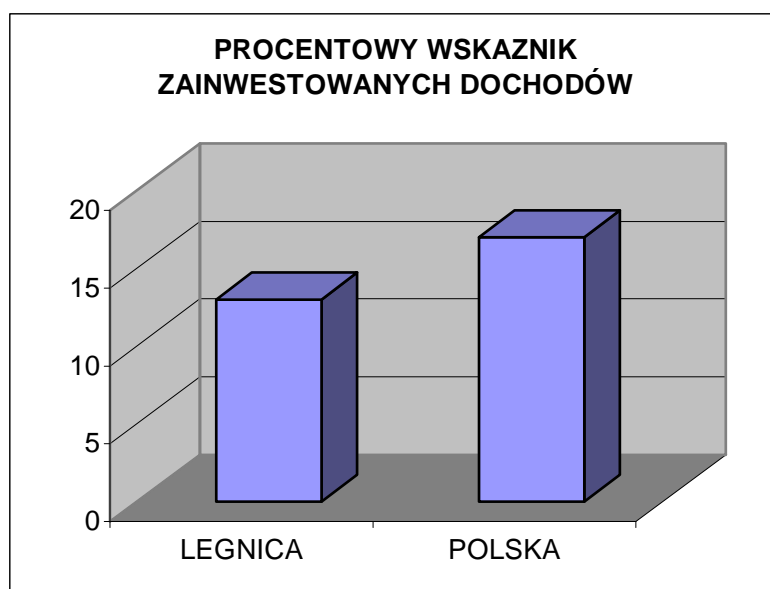
MIASTO	LEGNICA	POLSKA
WYDATKI OGÓŁEM	2205	1629
WYDATKI INWESTYCYJNE	277	262

Źródło: Centrum Badań Regionalnych w Warszawie

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

Należy jednak zauważyć, że ogół dochodów Legnicy znacznie przewyższył uzyskane dochody w Polsce. Z wydatkami inwestycyjnymi związany jest również procentowy wskaźnik zainwestowanych dochodów, który z kolei był niższy w Legnicy **13 %** niż w całej Polsce **17 %**.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

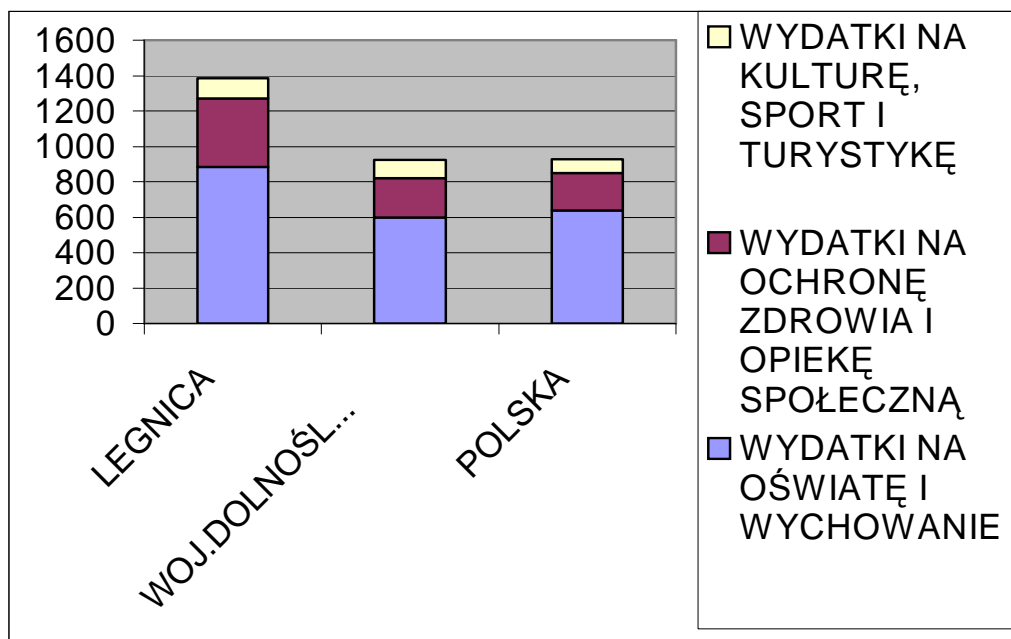
Wprawdzie powiat grodzki Legnica w roku 2002 miał trochę więcej wydatków niż dochodów zostały one jednak rozdysponowane. Największa ich część przypadła na oświatę i wychowanie (bez inwestycji) **885** zł na jednego mieszkańca, gdyż od wielu lat jest ona w Legnicy traktowana priorytetowo, trochę mniej wydano na ochronę zdrowia i opiekę społeczną **385** zł a najmniej na kulturę, sport i turystykę **114** zł. Identycznie zostały rozłożone wydatki w Polsce na oświatę i wychowanie – **638** zł, ochronę zdrowia i opiekę społeczną **212** zł, kulturę, sport i turystykę **79** zł a na Dolnym Śląsku (odpowiednio **598** zł, **223** zł, **79** zł) . Porównując średnie wydatki w trzech wyżej wymienionych działach należy zauważyć, że kwoty przeznaczone przez samorząd legnicki są najwyższe na tle Dolnego Śląska i kraju.

TABELA NR 4.

MIASTO	LEGNICA	WOJ. DOLNOŚLĄSKIE	POLSKA
WYDATKI NA OŚWIATĘ I WYCHOWANIE	885	598	638
WYDATKI NA OCHRONĘ ZDROWIA I OPIEKĘ SPOŁECZNĄ	385	223	212
WYDATKI NA KULTURĘ, SPORT I TURYSTYKĘ	114	79	79

Źródło: Centrum Badań Regionalnych w Warszawie

WYDATKI

W stosunku do średniej krajowej Legnica ma szerszą **bazę podatkową** i dobrze prezentuje się na tle grupy porównawczej (miasta-powiaty o średnich zasobach, od 100 do 300 tys. mieszkańców). Świadczy to o większej aktywności legnickich przedsiębiorstw poszerzających bazę podatkową.

Na strukturę dochodów Legnicy składają się dotacje i subwencje, PIT, CIT, lokalne podatki i opłaty. Udział podatków dochodowych w strukturze legnickich dochodów wynosi **12 %** i jest niższy niż średnia krajowa (**14 %**) i średnia województwa dolnośląskiego (**18 %**). Jest również niższy od grupy porównawczej stanowiącej **16 %**.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

TABELA NR 5

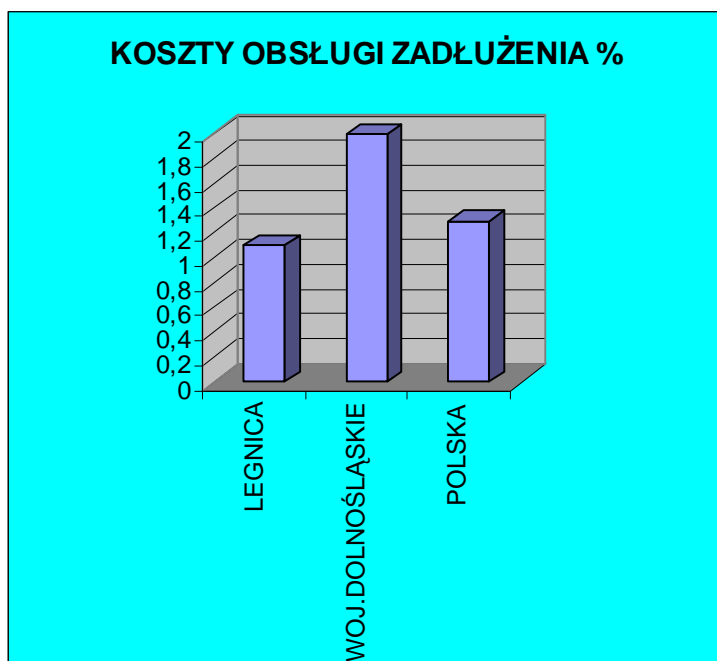
MIASTO	LEGNICA	WOJ. DOLNO- ŚLĄSKIE	POLSKA	GRUPA PO- RÓWNAWC ZA
PROCENT LOKAL- NYCH PODATKÓW I OPŁAT W DOCHO- DACH OGÓŁEM	19	24	22	18
PROCENT PIT I CIT W DOCHODACH OGÓ- ŁEM	12	18	14	16
PROCENT DOTACJI I SUBWENCJI W DO- CHODACH OGÓŁEM	69	58	64	66

Legnica może się natomiast pochwalić niskimi kosztami obsługi zadłużenia w 2002 r. jako procent dochodów, które wyniosły **1,1** % co świadczy o korzystnych kredytach i pożyczkach zaciągniętych przez miasto. W województwie dolnośląskim oscylują one w granicach **2,0** %, a w całej Polsce **1,3** %. Także w zakresie zobowiązań jako procent dochodów Legnica wyróżnia się, gdyż wynoszą one **16,9** % a w woj. dolnośląskim **32,3** %.

TABELA NR 6

MIASTO	LEGNICA	WOJ. DOLNO- ŚLĄSKIE	POLSKA
KOSZTY OBSŁUGI ZA- DŁUŻENIA W 2002 R.	1,1	2,0	1,3

Źródło: Centrum Badań Regionalnych w Warszawie

*koszty obsługi zadłużenia w 2002 r. jako procent dochodów.

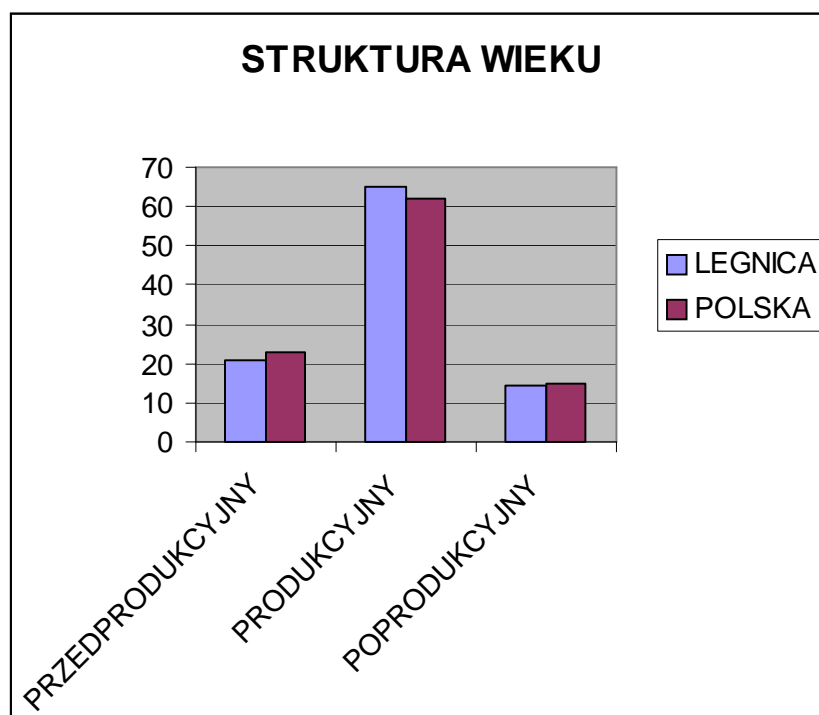
W trzeciej ostatniej ekspertyzie - Materiały Porównawcze 2002 r. - przedstawiono warunki działania samorządu gminy / miasta, jego możliwości i ograniczenia. Zaprezentowano wskaźniki obrazujące różne cechy lokalnej społeczności, jej dochody, aktywność gospodarczą i obywatelską, lokalny rynek pracy i inne właściwości gmin.

Struktura wieku mieszkańców Legnicy jest prawie identyczna ze strukturami w Polsce i w województwie dolnośląskim. Oznacza to, że **65 %** mieszkańców Legnicy jest w wieku produkcyjnym, **20,7%** w wieku przedprodukcyjnym a pozostałą część **14,4 %** w wieku poprodukcyjnym.

TABELA NR 7

MIASTO	LEGNICA	GRUPA PORÓWNAWCZA	WOJ. DOLNOŚLĄSKIE	POLSKA
WIEK PRZEDPRODUKCYJNY	20,7 %	19,9 %	21,0 %	22,7 %
WIEK PRODUKCYJNY	65,1 %	65,8 %	63,7 %	62,2 %
WIEK POPRODUKCYJNY	14,2 %	14,2 %	15,3 %	15,1 %

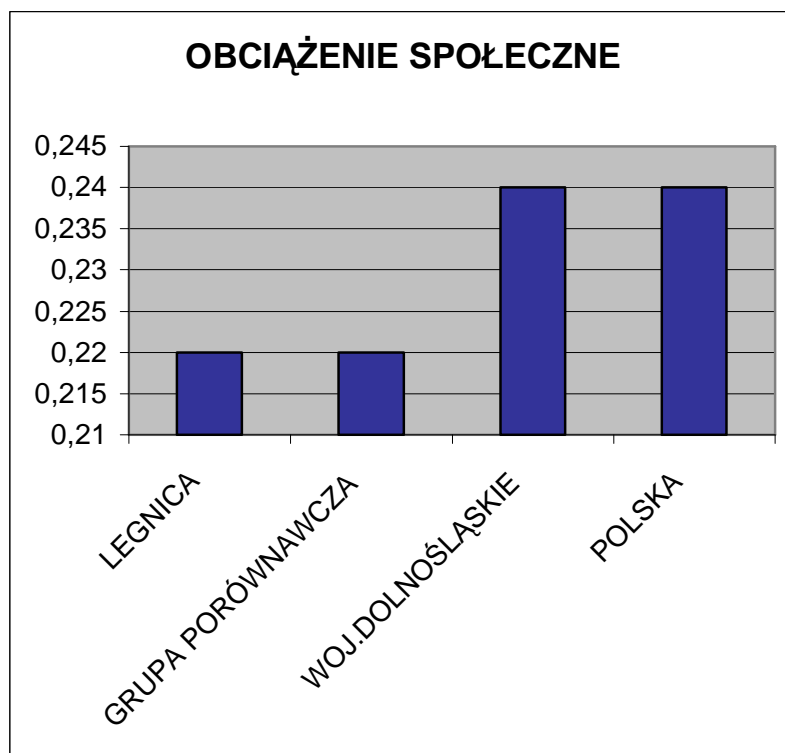
Także liczba emerytów przypadających na jedną osobę w wieku produkcyjnym jest porównywalna z miastami-powiatami grodzkimi o średnich zasobach od 100 do 300 tys. mieszkańców i wynosi **0,22**, natomiast jest ona trochę niższa niż w województwie dolnośląskim (**0,24**) i w Polsce (**0,24**).

TABELA NR 8

MIASTO	LEGNICA	GRUPA PORÓW- NAWCZA	WOJ.DOLNOŚLĄSKIE	POLSKA
OBCIĄŻENIE SPOŁECZNE	0,22	0,22	0,24	0,24

*Obciążenie społeczne oznacza liczbę emerytów przypadających na jedną osobę w wieku produkcyjnym.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

* Obciążenie społeczne oznacza liczbę emerytów przypadających na jedną osobę w wieku produkcyjnym.

Jeżeli chodzi o **przyrost naturalny** Legnicy w okresie 2000-2003 to wyraża się on w wartościach ujemnych i wynosi **-0,18**.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

Ta minusowa wartość, wskazująca na niską rozrodność (produkcyjność) mieszkańców miasta nie wiele odbiega od wskaźnika zarejestrowanego w województwie dolnośląskim **-0,24**, w Polsce natomiast wartość ta jest dodatnia i wynosi **+0,02**.

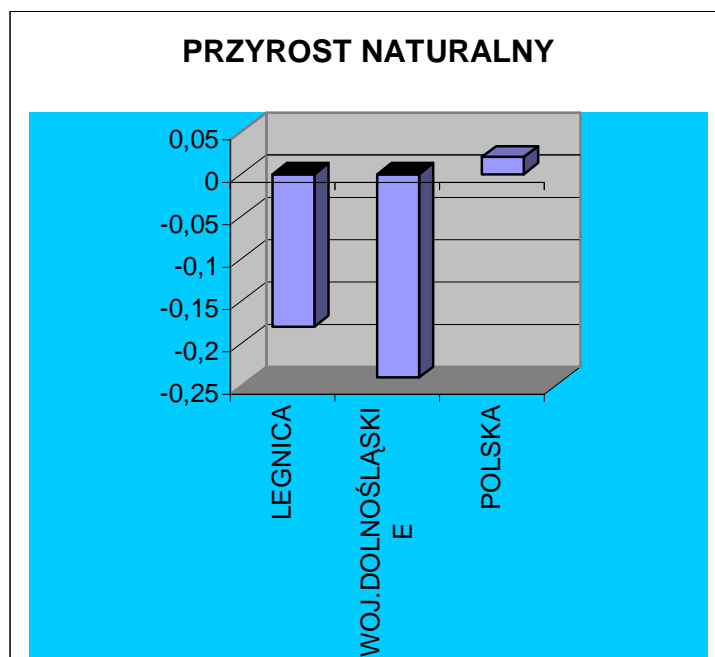

TABELA NR 9

MIASTO	LEGNICA	WOJ.DOLNOŚLĄSKIE	POLSKA
PRZYROST NATURALNY	- 0,18	- 0,24	0,02

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

W Legnicy **39,8 %** mieszkańców w wieku produkcyjnym zatrudniona jest w firmach liczących 10 pracowników lub więcej.

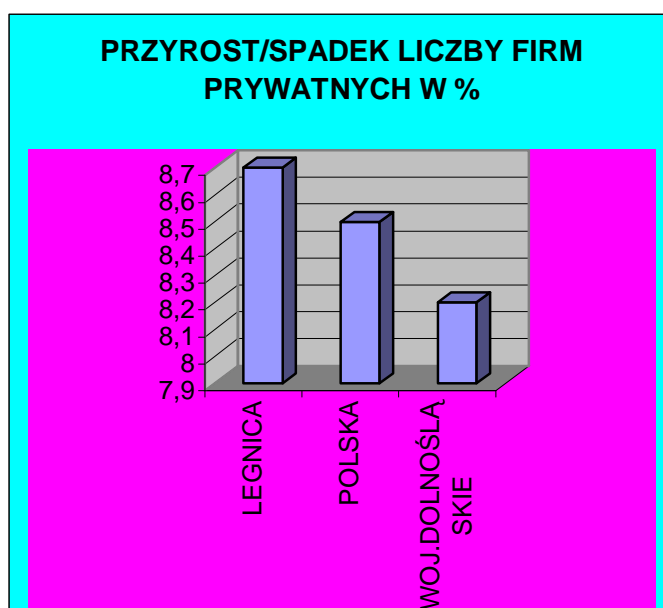
Z czego **51,6 %** pracuje w sektorze prywatnym, a **48,4 %** w sektorze publicznym. Podobnie sytuacja procentowego podziału w zatrudnieniu przedstawia się na polskim rynku, a nawet procentowy wskaźnik zatrudnienia jest w Polsce nieznacznie niższy **32,3 %**.

Jednakże rynek pracy w Legnicy wykazuje w roku 2003 **spadek** liczby mieszkańców zatrudnionych w stosunku do 2001 r. i wynosi on **4,0 %**; jest to najniższa wartość w porównaniu z województwem dolnośląskim i Polską, co świadczy o rosnącym bezrobociu na tym terenie.

Legnica jest przodującym powiatem w zakresie *rozwoju przedsiębiorczości*. Liczba firm prywatnych przypadająca w roku 2003 na tysiąc osób w wieku produkcyjnym wynosi **173**. Z wartością tą łączy się również procentowy przyrost firm prywatnych, który w latach 2000-2002 wyniósł **8,7 %**.

TABELA NR 10

MIASTO	LEGNICA	POLSKA	WOJ.DOLNOŚLĄSKIE
PRZYROST/ SPADEK LICZ- BY FIRM PRYWATNYCH	8,7 %	8,5 %	8,2 %

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

W Polsce natomiast liczba firm przypadająca na 1000 osób w wieku produkcyjnym jest już znacznie niższa i wynosi **141**. Z danych tych wynika, że Legnica przeżyła w ostatnim okresie **znaczny rozwój gospodarczy**.

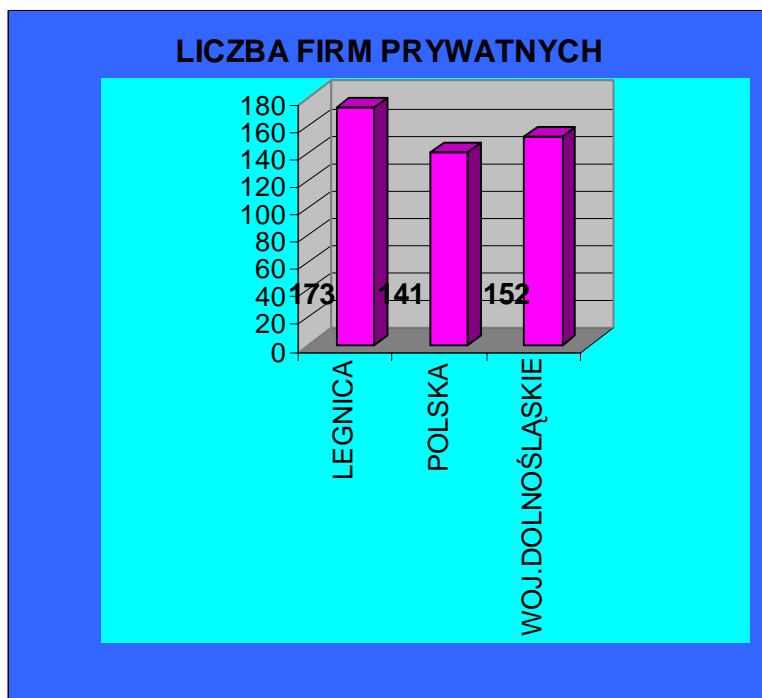

TABELA NR 11

MIASTO	LEGNICA	POLSKA	WOJ.DOLNOŚLĄSKIE
LICZBA FIRM PRYWATNYCH NA 1000 OS. W WIEKU PRODUKCYJNYM	173	141	152

Wprawdzie w Legnicy liczba firm prywatnych w ostatnich latach istotnie wzrosła to nie przyniosły jednak one zbyt dużych dochodów. Podatek od osób prawnych na 1 spółkę prawa handlowego w Legnicy wyniósł **66 843 zł**, a w Polsce aż **82 573 zł**, pomimo niższej przedsiębiorczości.

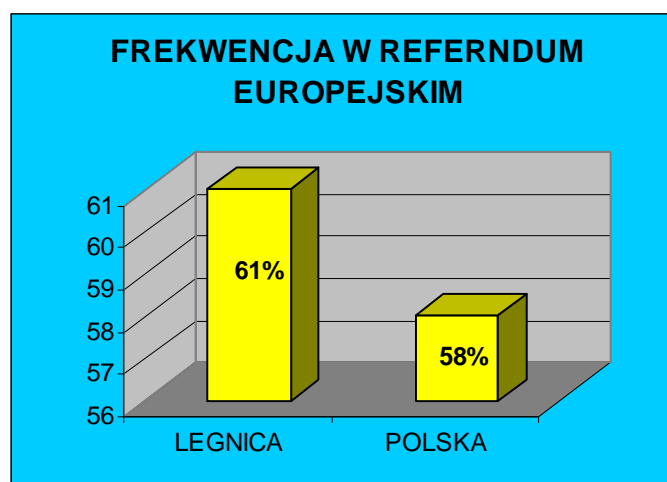
TABELA NR 12

DOCHODOWOŚĆ FIRM.
PODATEK OD OSÓB PRAWNYCH NA 1 SPÓŁKĘ PRAWA HANDLOWEGO

MIASTO	LEGNICA	POLSKA	WOJ.DOLNOŚLĄSKIE
DOCHODOWŚĆ FIRM	66843	82573	61591

Zjawisko to jest ściśle związane z istniejącą w Legnicy *Specjalną Strefą Ekonomiczną*, która stwarza korzystne warunki dla potencjalnych inwestorów i przedsiębiorców do podejmowania działalności gospodarczej i zwalnia ich częściowo z podatku dochodowego. Wprowadzenie wielu ulg podatkowych w Legnickiej Strefie Ekonomicznej przyczyniło się do stworzenia nowych miejsc pracy, a co się z tym wiąże obniżenia stopy bezrobocia.

Mieszkańcy Legnicy są społecznością rozwojową i wykazują duże zainteresowanie integracją Polski z Unią Europejską. Świadczy o tym ich wysoka frekwencja w referendum europejskim – **61 %** w porównaniu z Polską - **58 %**. Jest to dowód na duże zainteresowanie, wiedzę i znajomość problematyki unijnej, a zarazem postępowość legniczan.

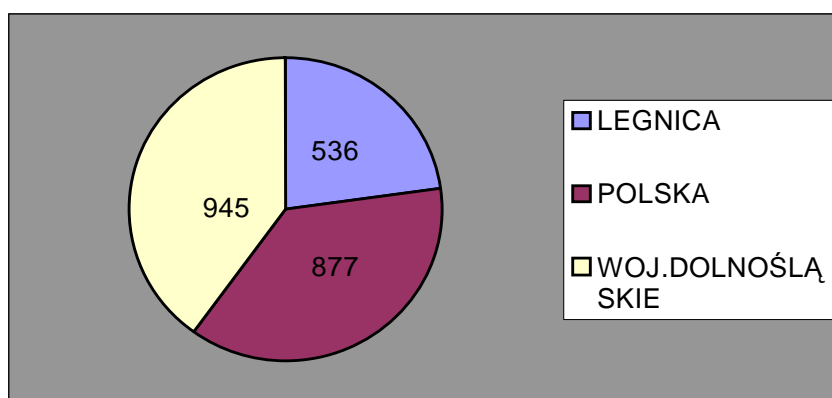

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

Wiedzę dotyczącą tematyki unijnej można czerpać z prasy, telewizji oraz z książek. Powołując się na ten ostatni przykład, na podstawie przeprowadzonych analiz porównawczych potencjału rozwojowego w 2003 roku, **26 %** mieszkańców Legnicy korzysta z bibliotek publicznych, a każdy jej mieszkaniec wypożycza średnio w bibliotekach publicznych **5,4** woluminów. W Polsce natomiast jeden mieszkaniec wypożycza **3,9** woluminów w bibliotekach publicznych. Z przedstawionych danych wynika, że mieszkańcy Legnicy są społeczeństwem odczytanym, myślącym perspektywicznie, o szerokim światopoglądzie i wysokich oczekiwaniach, także w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej.

W Legnicy **37,9 %** wszystkich mieszkań stanowią **mieszkania komunalne**. Wiąże się to z wysoko oprocentowanymi kredytami mieszkaniowymi oraz zaprzestaniem inwestowania przez spółdzielnie mieszkaniowe. W 1998 roku Rada Miejska w Legnicy chciała zachęcić mieszkańców do liczniejszego wykupu mieszkań komunalnych i podjęła uchwałę określającą bonifikaty dla najemców komunalnych mieszkań przy ich wykupie. Początkowo duża liczba osób zgłosiła chęć wykupu mieszkań, ostatecznie jednak nie doszło do ich znacznego wykupu. Sytuacja ta wynika z rosnącego zubożenia społeczeństwa legnickiego, które coraz rzadziej stać na wykup mieszkania na własność. Odmiennie przedstawia się struktura mieszkaniowa w Polsce, gdzie tylko **10,6 %** wszystkich mieszkań stanowią **mieszkania komunalne**.

Suma **inwestycji samorządowych** w Legnicy za okres 2000 - 2001 przypadająca na jednego mieszkańca wyniosła **536 zł**. Jest to stosunkowo mało w porównaniu z Polską - **877 zł** i województwem dolnośląskim - **945 zł**.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

Legnica posiada *zmodernizowaną w latach 2000 – 2002 miejską oczyszczalnię ścieków*, dzięki której może się poszczycić **100 %** oczyszczaniem wszystkich odprowadzanych ścieków. Jest jedynym powiatem w Polsce, który może się pochwalić takimi wynikami, gdyż w miastach-powiatach grodzkich o średnich zasobach, od 100 do 300 tys. mieszkańców procent oczyszczonych ścieków wynosi **96 %**, a w całej Polsce - **88 %**.

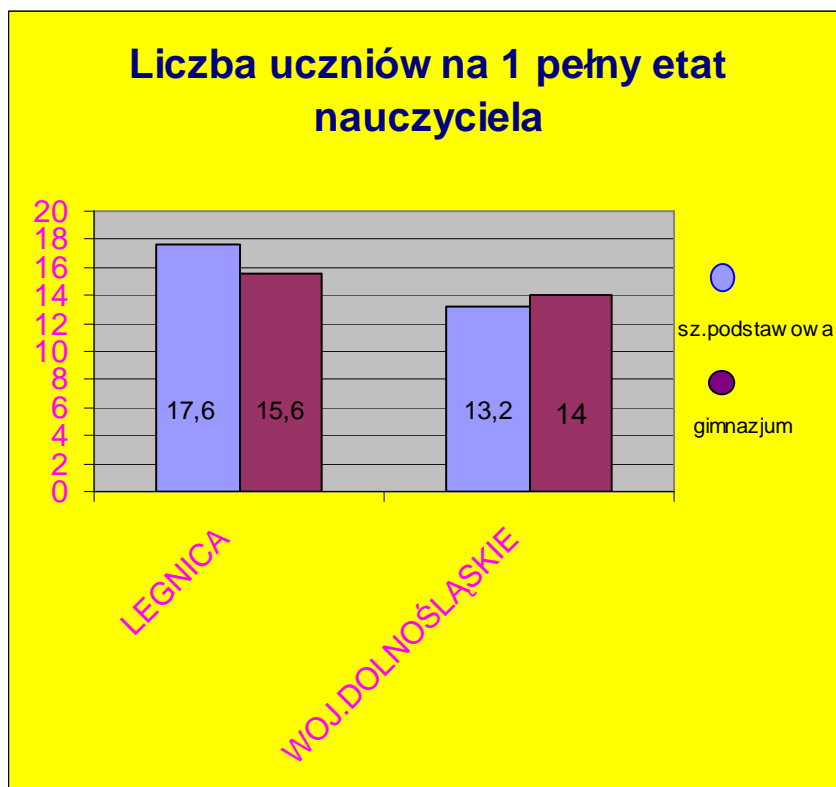
W Legnicy w związku z modernizacją oczyszczalni wymieniono urządzenia i instalacje, wprowadzono nowe technologie oczyszczania ścieków z usuwaniem związków biogenych oraz węgla. Na efekty nie trzeba było długo czekać, gdyż znacznie poprawiła się dokładność oczyszczania ścieków w Legnicy. Całkowicie odstąpiono od oczyszczania mechanicznego, tylko **11,9 %** ścieków oczyszcza się biologicznie, a **88,1 %** stanowią ścieki oczyszczone z podwyższonym usuwaniem biogenów (azotu i fosforu). W Polsce nadal oczyszcza się ścieki mechanicznie - **5,1 %**, biologicznie lub chemicznie oczyszczane jest **49 %**, a z podwyższonym usuwaniem biogenów - **45,9 %**.

W *legnickim szkolnictwie* liczba uczniów przypadająca na pełny etat nauczyciela w szkołach podstawowych wynosi **17,6**, a w gimnazjach **15,6**. W województwie dolnośląskim na jeden pełny etat nauczyciela wypada w gimnazjach **14** uczniów, a w szkołach podstawowych **13**. Miasto Legnica pomimo nieznacznie większego obciążenia nauczycieli w szkołach i wielu ograniczeń przestrzennych, stwarza bardzo dobre warunki edukacyjne a tym samym umożliwia ukończenie szkoły coraz większej liczbie osób. Podwyższa to poziom intelektualny mieszkańców Legnicy.

TABELA NR 13

MIASTO	LEGNICA	WOJ.DOLNOŚLĄSKIE
LICZBA UCZNIÓW NA 1 PEŁNY ETAT NAUCZYCIELA W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH	17,6	13,2
LICZBA UCZNIÓW NA JEDEN PEŁNY ETAT NAUCZYCIELA W GIMNAZJACH	15,6	14

SALA GIMNASTYCZNA PRZY SZKOLE
PODSTAWOWEJ NR 9

ZESPÓŁ SZKÓŁ INTEGRACYJNYCH NR 1

2.4. ANALIZA SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów: Strengths (**atuty**), Weaknesses (**słabości**), Opportunities (**szanse**), Threats (**zagrożenia**). Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod przyjętych na świecie, stosowanych przy budowie strategii.

Dzięki znajomości tych czterech cech możliwe jest opracowanie takiej strategii, która będzie maksymalizować korzyści płynące z mocnych stron i możliwości, a jednocześnie likwidować lub łagodzić negatywny wpływ słabych stron i zagrożeń.

Aby analiza SWOT była skuteczna, należy dobrze ją ukierunkować i spojrzeć na problem z perspektywy mieszkańca lub z perspektywy inwestora, biznesmena. Wysokie bezrobocie jest słabą stroną z punktu widzenia władz lokalnych, lecz inwestor postrzega je jako atut ponieważ zapewnia mu ono dostęp do taniej siły roboczej.

W analizie SWOT można wyróżnić kilka etapów, z których trzy powinny być zawsze uwzględniane:

- identyfikacja i analiza szans tkwiących w otoczeniu,
- identyfikacja i analiza mocnych i słabych stron miasta Legnicy,
- określenie pozycji strategicznej miasta i kierunków jego rozwoju.

Podczas Forum Gospodarczego, zorganizowanego w kwietniu 2003 roku z grupą legnickich przedsiębiorców, następnie w październiku 2003 roku podczas warsztatów z grupą kadry kierowniczej Urzędu Miasta, jednostek organizacyjnych oraz powiatowych służb, inspekcji i straży, przeprowadzone zostały analizy SWOT dla miasta Legnica. Wypadkową obu analiz są następujące wyniki:

MOCNE STRONY LEGNICY STANOWIĄ:

- **Położenie geograficzne**
- **Potencjał gospodarczy miasta**
- **Dobra infrastruktura**
- **Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna**
- **Dostępna siła robocza**
- **Wyższe uczelnie**
- **Młode wykształcone społeczeństwo**
- **Ulgi dla inwestorów**
- **Wysoka jakość oferty kulturalnej**
- **Imprezy międzynarodowe**

- Siedziba diecezji Kościoła rzymskokatolickiego

SŁABE STRONY MIASTA STANOWIĄ:

- Niskie nakłady na inwestycje
- Słabo rozwijające się budownictwo mieszkaniowe
- Niezadowalający stan układu komunikacyjnego
- Wysokie bezrobocie
- Brak środków publicznych na rewitalizację i zagospodarowanie zdegradowanych terenów przemysłowych
- Brak lobbingu miasta i regionu
- Brak poczucia bezpieczeństwa w mieście
- Niewystarczająca oferta pracy i spędzania wolnego czasu dla ludzi młodych
- Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla atrakcyjnych inwestycyjnie terenów
- Nie wykorzystany atut miasta – teren lotniska

SZANSE WEWNĘTRZNE:

- Rozwijający się sektor Małych i Średnich Przedsiębiorstw
- Realizacja programów wspierania rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw
- Tworzenie preferencji dla przedsiębiorczości lokalnej
- Kompleksowe działania promocyjne
- Uzyskanie przez Urząd Miejski certyfikatu ISO
- Zwiększenie atrakcyjności miasta dla mieszkańców i inwestorów zewnętrznych
- Młode wykształcone społeczeństwo
- Dostęp do nowoczesnych, zaawansowanych technologii
- Nie zagospodarowane tereny pod inwestycje
- Możliwość korzystania z ofert Funduszu Poręczeń Kredytowych
- Współpraca z miastami partnerskimi
- Alternatywne przeznaczenie terenu lotniska pod inwestycje

SZANSE ZEWNĘTRZNE:

- Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, dostęp do Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności
- Kreacja przez instytucje finansowe instrumentów wspierających inwestycje miejskie i rozwój Małych i Średnich Przedsiębiorstw
- Napływ kapitału zagranicznego do miast Zagłębia Miedziowego
- Dostęp firm krajowych do jednolitego rynku europejskiego

- Dostęp Małych i Średnich Przedsiębiorstw do środków przeznaczonych na podnoszenie jakości produktów i usług, na innowacje i technologie, na inwestycje, na wspieranie eksportu itp.

ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE:

- Wysoka stopa bezrobocia
- Emigracje ludności
- Upolitycznienie stanowisk w administracji i urzędach
- Dysfunkcje w życiu społecznym – obszary bezradności i niedostosowania do obecnych warunków
- Słaby stopień przygotowania przedsiębiorców do absorpcji zewnętrznych środków finansowych
- Konieczność dostosowania przedsiębiorstw do nowych norm, standardów, przepisów i procedur europejskich
- Wzrost patologii społecznych
- Wzrost przestępczości
- Powiększające się obszary biedy

ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE:

- Konkurencja miast i regionów na rynku europejskim
- Wydłużanie się w czasie restrukturyzacji tradycyjnych sektorów gospodarki regionów
- Recesja gospodarcza w kraju
- Niebezpieczeństwo integracji walutowej
- Wysokie koszty kredytów
- Opóźnione prawodawstwo, częste zmiany i nowelizacje przepisów

2.4. GŁÓWNE CZYNNIKI ROZWOJOWE I BARIERY

Tempo rozwoju Legnicy w okresie realizacji Strategii będzie zależeć od umiejętności wykorzystania przez jej realizatorów czynników rozwojowych i zdolności do likwidacji barier. Do określenia tych parametrów wykorzystano analizę SWOT. Wśród czynników rozwojowych, oprócz tych dotyczących Legnicy, wyróżniono także czynniki tkwiące w otoczeniu.

2.4.1. Główne czynniki rozwojowe (potencjały i zasoby)

1. Doskonałe położenie geograficzne i logistyczne Legnicy.
2. Rezerwy wolnych terenów pozwalających na wzmocnienie funkcji rozwojowych miasta:
  - a) reprezentacyjnych – przez rewitalizację historycznej zabudowy i rozwój centrum miasta,
  - b) przemysłowo – handlowych (logistycznych) z wiodącą rolą Południowej Strefy Przemysłowej pomiędzy autostradą A4 a lotniskiem oraz Północnej Strefy Przemysłowej w rejonie ulic Poznańskiej - Szczytnickiej – Pątnowskiej,
  - c) kulturalno — turystycznych - przez wykorzystanie terenów zielonych w mieście, okolicznych zbiorników wodnych, dziedzictwa kulturowego oraz bazy hotelowo – gastronomicznej.
3. Przedsiębiorczość i społeczna aktywność mieszkańców.
4. Rozwój sektora prywatnego, w tym szczególnie małych i średnich przedsiębiorstw.
5. Wysoki potencjał intelektualny społeczeństwa – 10,4 % posiada wyższe wykształcenie.
6. Stałe doskonalenie systemu edukacji.
7. Wzrost znaczenia legnickich uczelni wyższych na tle regionu
8. Unowocześnianie infrastruktury technicznej w mieście, zwłaszcza transportowej i teleinformatycznej.
9. Rozbudowa i systematyczna poprawa układu komunikacyjnego miasta – aktywizacja terenów leżących przy budowanych drogach.
10. Wejście Polski do Unii Europejskiej oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju.
11. Działania samorządu mające na celu opracowanie programów, takich jak:
  - a) program wsparcia dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
  - b) program rewitalizacji historycznych dzielnic,
  - c) zintegrowany program transportu (komunikacji publicznej),
  - d) plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

2.4.2. Główne bariery rozwojowe

1. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. Brak nowych przestrzeni inwestycyjnych.
3. Zbyt wolne tempo rewitalizacji przestrzeni miejskiej i niski poziom estetyki.
4. Zdekapitalizowane zasoby mieszkaniowe o niskim standardzie.
5. Niedoskonałość układu komunikacyjnego miasta.
6. Niski procent wydatków budżetu miasta na inwestycje.
7. Niski udział w gospodarce miasta nowoczesnych technologii.
8. Wolniejszy wzrost dochodów w stosunku do wydatków budżetu miasta.
9. Niewielki kapitał inwestycyjny zaangażowany w sferę pozahandlową, w tym szczególnie w sferę produkcji.
10. Brak polityki zewnętrznego wspierania rozwoju gospodarczego miasta.
11. Ubożenie mieszkańców – wzrost liczby osób korzystających z pomocy opieki społecznej.
12. Kryzys rodziny, rozwój patologii społecznych.
13. Wysoki stopień zagrożenia przestępczością.
14. Bierna postawa konsumpcyjna znacznych grup mieszkańców.

Odpowiednie wykorzystanie czynników rozwojowych i likwidacja wymienionych barier przyczyni się do realizacji oczekiwań mieszkańców, których pragnieniem jest:

Legnica zasobna

Legnica oferująca miejsca pracy

Legnica bezpieczna

Legnica atrakcyjna

Legnica zintegrowana z Unią Europejską

2.5. WYZWANIA

Do wytyczenia właściwego kierunku rozwoju Legnicy w długookresowym horyzoncie czasowym niezbędne jest, oprócz sformułowania uwarunkowań rozwoju miasta, określenie najważniejszych wyzwań, którym będą musiały sprostać władze samorządowe, różne środowiska zawodowe, polityczne i społeczne miasta, w najbliższych dziesięciu latach.

Są to głównie:

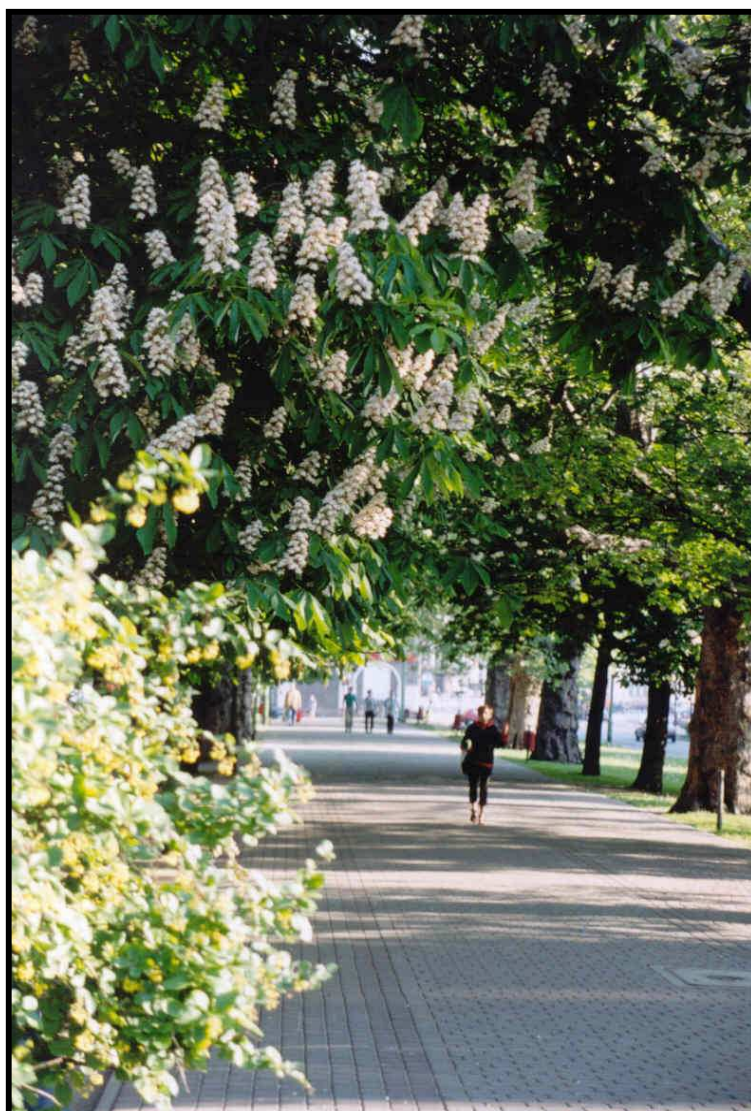
1. Uwzględnienie zachodzących procesów globalizacji oraz koncentracji kapitału i środków produkcji.
2. Właściwe wykorzystanie integracji Polski ze strukturami UE.
3. Wykorzystanie szczególnej pozycji gospodarczej i logistycznej miasta leżącego w centrum Dolnego Śląska
4. Stworzenie partnerstwa osób, środowisk, instytucji i organizacji na rzecz przyspieszenia rozwoju miasta oraz pełnego wykorzystania jego potencjału, walorów historyczno - kulturowych i możliwości rozwojowych.
5. Zagospodarowanie wolnych terenów inwestycyjnych.
6. Przyciągnięcie kapitału inwestycyjnego tworzącego nowe miejsca pracy.
7. Zmniejszenie bezrobocia.
8. Podniesienie jakości warunków życia mieszkańców.
9. Sprostanie wysokim, dostosowanym do wymagań UE, standardom ochrony i odnowy głównych komponentów środowiska przyrodniczego miasta i jego otoczenia.
10. Osiągnięcie trwałego, zrównoważonego, akceptowanego społecznie i bezpiecznego ekologicznie rozwoju gospodarczego, prowadzącego do podniesienia jakości życia.
11. Pełne wykorzystanie własnego potencjału, w tym walorów położenia i środowiska przyrodniczego, do aktywizacji gospodarki miasta oraz podniesienia jego atrakcyjności inwestycyjnej.
12. Uatrakcyjnienie rynku pracy i zwiększanie konkurencyjności miejscowej gospodarki przez otwarcie jej na nowoczesne technologie produkcji i nowoczesne usługi.
13. Poprawienie szeroko rozumianej dostępności miasta - od przewozu osób i ładunków aż po dostępność informacyjną (systemy sieci teleinformatycznych i dostęp do informacji).
14. Podnoszenie jakości infrastruktury technicznej i społecznej.
15. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju indywidualnego mieszkań-

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

ców głównie przez rozwój systemów edukacji i szkolnictwa wyższego, usług kulturalnych, sportowych i turystyczno-rekreacyjnych.

16. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanego do tworzenia wspólnego dobra i dbałości o nie.

17. Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez ułatwienie dostępu do informacji publicznej.

ALEJA PLATANOWA W CENTRUM MIASTA

3. WIZJA I MISJA ROZWOJU LEGNICY DO ROKU 2014

Wizja jest to wypracowany w drodze konsultacji wszystkich członków zespołu opracowującego strategię tekst, którego treść odpowiada na pytanie, jak wyglądać będzie miasto w roku, do którego została opracowana strategia. Wizja jest rozumiana jako rezultat wszystkich przedsięwzięć zapisanych w strategii.

1. **Legnica**, dzięki konsekwentnej realizacji programów ekorozwoju i ochrony środowiska, **będzie** miastem o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego. Wysoka jakość środowiska, rewitalizacja istniejącej historycznej zabudowy, poprawa ładu przestrzennego i estetyzacja miasta stanowiąc będą impulsy rozwoju funkcji turystycznych i kulturalnych miasta.
2. **Legnica będzie** znaczącym ponadregionalnym ośrodkiem akademickim i kulturalnym. Rozwojowi miasta w tym zakresie sprzyjać będzie realizacja lokalnej polityki w dziedzinie rozwoju średniego i wyższego szkolnictwa zawodowego oraz kultury.
3. **Legnica będzie** atrakcyjnym rynkiem pracy, oferującym nowe formy zatrudnienia powstałe dzięki rozwojowi sektora usług, wspieraniu małej i średniej przedsiębiorczości w produkcji przemysłowej oraz handlu. Materialne warunki życia społeczności lokalnej ulegną zdecydowanej poprawie dzięki tworzeniu nowych miejsc pracy i wyraźnemu ograniczeniu zjawiska bezrobocia.
4. Dzięki realizacji programu „Porozumienie dla bezpieczeństwa Legnicy” **Legnica stanie się** miejscem przyjaznym dla mieszkańców i gości. Ograniczone zostaną zjawiska patologii społecznych nękających lokalną społeczność.
5. Standard warunków zamieszkania i obsługi mieszkańców Legnicy ulegnie zdecydowanej poprawie, a dzięki wzmocnieniu lokalnej gospodarki stworzone zostaną stabilne podstawy ekonomiczne, aby ta poprawa następowała systematycznie.
6. Oddziaływanie miasta na otoczenie, wynikające ze zróżnicowania i znacznego jego potencjału społeczno – gospodarczego wspierane będzie przez sieć powiązań komunikacyjnych oraz nowoczesny system telekomunikacji ze swobodnym dostępem do nowoczesnych technik internetowych.

7. Młodzi wykształceni ludzie pozostaną w Legnicy.
8. Młodzież otrzyma szeroką ofertę: nauka – praca – sport – rekreacja – rozrywka.

Przedstawiona powyżej WIZJA rozwoju miasta Legnicy w końcu dekady XXI wieku, odpowiada w pełni określonej przez lokalnych liderów oraz społeczność lokalną MISJI (rozumianej jako posłannictwo lub rolę jaką ma do wypełnienia samorząd wobec obywateli), a mianowicie:

„LEGNICA – MIASTO OTWARTE NA WYZWANIA XXI WIEKU”

Przy formułowaniu MISJI Legnicy do roku 2014, wzięto pod uwagę następujące uwarunkowania i przesłanki:

- Własne zasoby i możliwości rozwoju (silne i słabe strony miasta) oraz warunki stwarzane przez otoczenie (szanse i zagrożenia rozwojowe),
- Konieczność coraz lepszego zaspokajania szeroko rozumianych potrzeb mieszkańców,
- Rangę miasta w regionie,
- Stan przygotowań miasta do wejścia do Unii Europejskiej.

Tak zdefiniowana Wizja i Misja rozwoju wyznaczyły podstawowe kierunki prac nad określeniem strategicznych celów rozwoju miasta Legnicy oraz sposobu ich realizacji.

4. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Biorąc za punkt wyjścia analizę SWOT Strategia definiuje kluczowe obszary, na których należy się skupić, aby dalszy rozwój miasta był szybszy i bardziej zauważalny. Wykorzystując wszystkie atuty i szanse rozwoju miasta, jednocześnie eliminując potencjalne zagrożenia, Legnica ma realną szansę na urzeczywistnienie w perspektywie najbliższych dziesięciu lat określonej wcześniej WIZJI rozwoju.

Z wizji i misji rozwoju Legnicy wynikają strategiczne cele główne i stanowią ich konkretyzację. Sformułowane zostały cztery strategiczne cele główne, które są sobie równe pod względem ważności, a mianowicie:

- I. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ WZMACNIANIU KONKURENCYJNOŚCI MIASTA NA TLE REGIONU I KRAJU**
- II. KREOWANIE WIZERUNKU MIASTA O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA**
- III. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**
- IV. PODNOSZENIE POZIOMU I WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW**

Tak sformułowane cele strategiczne wskazują, że władze samorządu będą koncentrowały się generalnie na działaniach takich jak:

- **Wzmacnianie pozycji Legnicy jako ośrodka miejskiego o znaczeniu regionalnym**
- **Tworzenie atrakcyjnych warunków życia**

**CEL 1:
ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY
SŁUŻĄCEJ WZMACNIANIU KONKURENCYJNOŚCI
MIASTA NA TLE REGIONU**

CEL 1:

ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ WZMACNIANIU KONKURENCYJNOŚCI MIASTA NA TLE REGIONU

1.1.OŻYWIENIE GOSPODARCZE MIASTA

Bardzo ważnym celem do osiągnięcia dla władz miasta jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności, zapewnienie długofalowego rozwoju i racjonalne gospodarowanie zasobami poprzez **ożywienie gospodarcze miasta**.

Głównym zadaniem jest przygotowanie terenów dla lokowania nowych inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy.

Podczas wytyczania terenów pod nowe inwestycje należy pamiętać o ograniczaniu rozwoju terenów zainwestowanych w północnej części miasta w celu uniknięcia ewentualnych konfliktów z eksploatacją węgla brunatnego oraz ze względu na ciągle realne zagrożenie powodziowe.

Przyjęte zadania koncentrować się będą na wsparciu rozwoju przedsiębiorczości, wzrostu innowacyjności i konkurencyjności na Jednolitym Rynku Europejskim.

Zadaniem samorządu będzie również gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie przedsiębiorcom informacji w ramach „lokalnych okienek przedsiębiorczości”.

Podjęte zostaną działania na rzecz promocji miejscowych przedsiębiorstw, partnerstwa publiczno – prywatnego oraz współpracy z akredytowanymi wykonawcami programów wspierających sektor Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Najważniejsze zadania, to:

- Przyjęcie programu wsparcia przedsiębiorczości
- Wyznaczenie terenów pod inwestycje i opracowanie profesjonalnej oferty inwestycyjnej
- Zorganizowanie Systemu Informacji Gospodarczej w mieście
- Tworzenie dogodnych warunków do podejmowania działalności gospodarczej w mieście.

Przyjęty zakres działań ma za zadanie ograniczenie bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz realizację Programu Wdrażania Partnerstwa Lokalnego w celu ożywienia gospodarczego lokalnych społeczności, integracji partnerów lokalnych i skutecznej pomocy zwalnianym pracownikom.

1.2. MODERNIZACJA I ROZBUDOWA UKŁADU TRANSPORTU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU REGIONALNYM I PONADREGIONALNYM

Dostępność komunikacyjna jest czynnikiem decydującym o atrakcyjności inwestycyjnej miasta, jak również elementem prorozwojowej polityki przestrzennej.

Dla zapewnienia usprawnienia transportu publicznego kontynuowany będzie proces wytyczania przebiegów i budowy nowych dróg, które przyczynią się do aktywizacji gospodarczej terenów, odciążą wewnętrzny ruch komunikacyjny, połączą nowe tereny z miastem oraz wyprowadzą transport tranzytowy poza obszar miasta. Budowa nowych dróg ma za zadanie podniesienia bezpieczeństwa oraz bezkolizyjne skomunikowanie z drogami krajowymi i międzynarodowymi.

Priorytetem w tych działaniach będzie budowa obwodnicy obejmującej południowo – wschodnią część miasta oraz docelowo domykającej Legnicę od strony północnej, będącej odcinkiem drogi krajowej nr 94 o nowym przebiegu.

Ważnym dla miasta działaniem będzie również modernizacja układu komunikacyjnego, dróg krajowych, powiatowych oraz gminnych; poprawa ich stanu technicznego, uzupełnienie brakujących odcinków oraz uwzględnienie budowy ścieżek rowerowych.

Opracowanie Zintegrowanego Programu Rozwoju Transportu Publicznego a następnie jego wdrożenie, ułatwi budowę centralnego systemu monitorowania i zarządzania transportem publicznym oraz pozwoli na podniesienie jakości obsługi pasażerów.

Wraz z budową i modernizacją dróg nastąpi wymiana sieci wodno – kanalizacyjnej oraz modernizacja oświetlenia.

1.3. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Infrastruktura techniczna w postaci sieci wodociągowych, kanalizacyjnych, gazowych, energetycznych i telekomunikacyjnych podobnie jak drogi stanowi o dostępności i wartości inwestycyjnej terenów.

Atutem miasta jest to, że tereny zurbanizowane uzbrojone są w 98 %. Jednak w celu zapewnienia możliwości rozwoju terenów inwestycyjnych należy przeprowadzić modernizację lub wymianę istniejących sieci i przyłączy, uzupełnić brakujące odcinki sieci wodno – kanalizacyjnej na terenach zainwestowanych oraz

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

rozbudować infrastrukturę techniczną doprowadzając ją do granic terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługi komercyjne i przemysł .

W celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania infrastruktury komunalnej w pełnym tego słowa znaczeniu planowana jest budowa nowego cmentarza komunalnego w zachodniej części miasta z niezbędnym uzbrojeniem i drogami.

Natomiast w celu zapewnienia kontrolowanego rozwoju sieci planuje się przystąpienie do opracowania założeń do planu zaopatrzenia miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

W ostatnich latach, wzorem państw zachodnich, miasto prowadziło współpracę z przedsiębiorcami w zakresie realizacji zadań o charakterze publicznym. Kontynuacja współpracy na zasadach partnerstwa publiczno – prywatnego przy budowie infrastruktury technicznej i drogowej przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności miasta.

**CEL 2:
KREOWANIE WIZERUNKU MIASTA O WYSOKIEJ
JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO**

CEL 2:

KREOWANIE WIZERUNKU MIASTA O WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA MIEJSKIEGO

2.1. REWITALIZACJA OBSZRÓW ZDEGRADOWANYCH

Legnica jako miasto o wielowiekowej historii, posiada cenne założenia urbanistyczne, które przez lata podupadły lub uległy zniszczeniu.

Jednym z najpilniejszych zadań na najbliższe dziesięciolecie jest zahamowanie procesu urbanistycznej i socjalnej degradacji Kartuz (zwyczajowo nazywanych Zakaczawiem) i rejonu ulicy Henryka Pobożnego. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przewidują w zachodniej części Kartuz oraz w rejonie ul. H. Pobożnego rozwój funkcji o znaczeniu śródmiejskim.

Ponadto na rewitalizację, polegającą na kontynuacji nieukończonych założeń urbanistycznych, oczekuje najpiękniejsza dzielnica Legnicy – Tarninów, gdzie większość secesyjnych willi i kamienic, dzięki pieczołowitości obecnych właścicieli odzyskało swą dawną świetność.

W mieście znajdują się założenia poprzemysłowe w dzielnicy Fabryczna, zlokalizowane w rejonie ul. Senatorskiej. Wymagają one przygotowania warunków do rewitalizacji i zagospodarowania pod nowe funkcje celem uchronienia cennej architektury przemysłowej przed degradacją.

2.2. PROMOCJA MIASTA

Promocja jest to systematyczne, konsekwentne i cierpliwe kształtowanie wizerunku miasta jako miejsca najlepszego dla wybranych przedsięwzięć i inwestycji.

W celu określenia sposobu kreowania nowego wizerunku miasta opracowane zostały „Kierunki Promocji Legnicy”. Dokument określa zadania jakie należy realizować, aby miasto było magnesem dla mieszkańców, turystów i inwestorów.

Miasto przez lata kojarzyło się z pobytem wojsk radzieckich i przemysłem miedzianym, a przecież przede wszystkim Legnica to miasto:

- ludzi młodych,
- przyjazne inwestorom,
- świetnie zlokalizowane,
- posiadające atrakcyjne tereny pod inwestycje,
- posiadające dobrą infrastrukturę techniczną,
- znane z imprez kulturalnych

W Legnicy od lat gości Międzynarodowa Wystawa „Satyrykon”, Międzynarodowy Przegląd Form Złotniczych „Srebro”, Ogólnopolski Turniej Chórów „Legnica Cantat i wiele innych imprez kulturalnych. W związku z tym zaplanowano wśród zadań promocyjnych ogłoszenie Legnicy Miastem Srebra oraz lansowanie hasła „Legnica miastem festiwali”.

2.3. UMOCNIE NIE POZYCJI MIASTA JAKO OŚRODKA NAUKI I KULTURY

Wykształcone, inteligentne o bogatej wyobraźni społeczeństwo jest przyszłością naszego miasta. Legnica, która w ciągu ostatnich lat stała się ośrodkiem akademickim i centrum kulturalnym mogącym poszczycić się licznymi imprezami o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, będzie dążyć do umocnienia swojej pozycji w regionie. W obiekcie Akademii Rycerskiej zostanie utworzone Regionalne Centrum Kultury, gdzie swoje siedziby znajdą, poza Legnickim Centrum Kultury, Muzeum Miedzi, Zespół Szkół Muzycznych, Urząd Stanu Cywilnego i biura organizatorów „Satyrykonu”, „Letniej Szkoły Filmowej”, „Legnicy Cantat” oraz wielu innych.

W celu aktywizacji mieszkańców i umocnienia lokalnej tożsamości, kontynuowane będą wspólnie z legniczanami przedsięwzięcia, imprezy i jarmarki w centrum miasta.

Drugim nurtem działań będzie przywrócenie staromiejskiego nastroju, detalu architektonicznego i nasycanie Starego miasta odświeżenymi usługami. Powinno to uczynić ze starówki, a zwłaszcza z Rynku i ulicy Najświętszej Marii Panny prawdziwy salon miasta, który będzie dumą legniczan i magnesem przyciągającym turystów.

W dziedzinie edukacji i szkolnictwa wyższego miasto będzie wdrażać nowy system kształcenia, kłaść nacisk na rozwój kształcenia ustawicznego dostosowywać edukację do potrzeb społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy, wspierać rozwój legnickich uczelni i budowę kampusu dla studentów oraz budowę kompleksu rekreacyjno – sportowego przy wyższych uczelniach.

**CEL 3:
OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA
PRZYRODNICZEGO**

CEL 3:

OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1.. UTRZYMANIE TYTUŁU LIDERA POLSKIEJ EKOLOGII

Do lokalnych zagrożeń środowiskowych powodujących trwałe ograniczenia możliwości zagospodarowania terenu w Legnicy należą zalania i podtopienia. Dlatego też w celu uniknięcia zniszczeń powodziowych zaplanowano modernizację urządzeń służących ochronie miasta.

Natomiast w celu ochrony wód powierzchniowych i gleb planuje się budowę systemu kanalizacji rozdzielczej dla Legnicy zgodnie z wymogami unijnymi.

O atrakcyjności inwestycyjnej miasta stanowi między innymi czystość gleb.

Legnica posiada dobrze zlokalizowane tereny, które niestety skażone są produktami ropopochodnymi i metalami ciężkimi.

W związku z powyższym, na lotnisku podjęte zostały prace rekultywacyjne środowiska gruntowo - wodnego, które potrwać do października 2006 roku.

W celu utrzymania zieleni na terenie miasta w dobrej kondycji, kontynuowane będą zabiegi pielęgnacyjne i nasadzenia, modernizowane i remontowane będą Park Miejski, skwery, zieleńce.

3.2. OSIĄGNIĘCIE PODSTAWOWYCH STANDARDÓW UE DLA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stanowić będzie impuls cywilizacyjny dla Legnicy, pociągający za sobą wiele działań przystosowawczych również w dziedzinie ochrony środowiska.

Pomimo wielu znaczących osiągnięć w tej dziedzinie czeka samorząd jeszcze wiele zadań zmierzających do osiągnięcia standardów i norm unijnych. Najpilniejsze będzie wdrożenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi miasta, rekultywacja terenów skażonych metalami ciężkimi i czynnikami ropopochodnymi, kontynuacja programu „Likwidacja niskiej emisji”, II etap modernizacji oczyszczalni ścieków oraz działania na rzecz budowy zakładu recyklingu złomowanych pojazdów.

**CEL 4:
PODNOSZENIE POZIOMU I WARUNKÓW ŻYCIA
MIESZKAŃCÓW**

CEL 4:

PODNOSZENIE POZIOMU I WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

4.1. ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKANIOWYCH

Zadania stojące przed samorządem w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych legniczan, wymagają realizacji na różnych płaszczyznach.

Dwie największe spółdzielnie mieszkaniowe w mieście nie zaspakajają potrzeb mieszkańców. Liczba oczekujących na mieszkanie wynosi 3.400 osób, natomiast na lokale w zasobach komunalnych oczekuje 1.900 osób. Miejscowy rynek nieruchomości oferuje budowę mieszkań własnościowych o wysokim standardzie.

Niezbędnym jest wyznaczenie i uzbrojenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe na wynajem oraz budownictwo jednorodzinne. Z uwagi na duży procentowo udział zasobów komunalnych w strukturze własnościowej oraz zły stan techniczny budynków

Gmina podejmie działania w celu rewitalizacji substancji mieszkaniowej. Proces rewitalizacji przyczyni się do tworzenia rynku mieszkań dla osób najuboższych.

Pierwszą dzielnicą do objęcia procesem odnowy – sanacji są Kartuzy, następnie Stare Miasto i obręb Fabryczna. Ponadto Gmina przystąpiła do Towarzystwa Budownictwa Społecznego celem przygotowania i poszerzenia oferty na rynku mieszkań czynszowych. Ze względu na liczne zasoby mieszkaniowe będące własnością miasta przewiduje się ich prywatyzację, sprzedaż na preferencyjnych warunkach.

4.2. ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI DO USŁUG BYTOWYCH

Przedsiębiorstwa komunalne realizują politykę miasta w zakresie zaopatrzenia mieszkańców w podstawowe media.

Zgodnie z „Programem rozbudowy sieci wodociągowej” planowana jest wymiana i modernizacja niektórych odcinków sieci, szczególnie w centrum miasta oraz rozbudowa sieci wodociągowej w kierunkach wskazanych przez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W ciągu 10 nadchodzących lat zaplanowane są prace modernizacyjne miejskiej oczyszczalni ścieków mające na celu minimalizację oddziaływania na środowisko, docelowo zaplanowano rozbudowę oczyszczalni celem osiągnięcia projektowanej przepustowości wynoszącej 50000

m³/dobę. Ponadto planuje się budowę kanalizacji rozdzielczej w centralnej części miasta oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnej w oparciu o „Program rozbudowy kanalizacji sanitarnej”.

Odbiorem odpadów komunalnych w Legnicy zajmuje się Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., które zarządza miejskim składowiskiem odpadów komunalnych. Składowisko posiada nowoczesne zaplecze techniczne. Przewiduje się, że eksploatacja wysypiska potrwa do 2032 r. W zakresie gospodarki odpadami planuje się minimalizowanie ilości składowanych odpadów, wzrost stopnia ich wykorzystania, zwiększenie bezpieczeństwa składowania i stosowanie nowoczesnych metod utylizacji odpadów. „Program gospodarki odpadami komunalnymi miasta Legnicy” przewiduje m.in. budowę instalacji do wydobycia i wykorzystania gazu wysypiskowego dla celów energetycznych. Realizację tego zadania zainicjowano poprzez nawiązanie partnerstwa publiczno – prywatnego.

Pozostałe media dostarczane są przez przedsiębiorstwa państwowe współpracujące z samorządem miejskim. Głównym dostawcą ciepła jest Centralna Ciepłownia, która w pełni zaspokaja obecne zapotrzebowanie miasta; posiadając nadwyżki mocy cieplnej, miasto jest w stanie zaopatrzyć w energię cieplną nowych odbiorców. Szansą rozwoju racjonalnej i ekologicznej gospodarki cieplnej miasta będą coraz powszechniejsze ekologiczne źródła ciepła, takie jak gaz, geotermia, energia wiatru, pozwalające na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza.

Gaz dostarczany przez Dolnośląski Zakład Gazownictwa zaopatrzuje 98 % gospodarstw domowych. Zmodernizowane w ostatnich latach sieci oraz nowo wybudowane stacje gazowe redukcyjno – pomiarowe, rozbudowany system gazociągów, będą w stanie w najbliższych latach zaopatrzyć nowych odbiorców.

Podobnie jak wyżej wymienione firmy Zakład Energetyczny Legnica S.A. jest w stanie w oparciu o posiadane sieci i stacje elektroenergetyczne zapewnić zasilanie obiektów, które powstaną w południowej części miasta.

Pojawienie się na legnickim rynku wielu firm telefonii bezprzewodowej i przewodowej, zapewnia mieszkańcom praktycznie nieograniczony dostęp do usług telefonicznych. Wraz z systemami informatycznymi upowszechniającymi dostęp do internetu stwarza to podstawy do rozwoju „społeczeństwa informacyjnego”. Powszechna dostępność źródeł informacji oraz usług telekomunikacyjnych i informatycznych przyczyni się do wzrostu konkurencyjności i innowacyjności

legnickiej gospodarki, a tym samym będzie zachęcać do lokowania w Legnicy nowych inwestycji. Ważnym czynnikiem rozwoju miasta będzie dalsza rozbudowa miejskiej sieci teleinformatycznej i systemów wymiany informacji, a w szczególności rozbudowa połączeń pomiędzy uczelniami oraz urzędami i instytucjami publicznymi.

4.3. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCOM I ICH MIENIU

Rozwój społeczno – ekonomiczny oraz zwiększenie atrakcyjności miasta musi iść w parze z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego jako jednego z warunków wzrostu konkurencyjności Legnicy.

Partnerskie współdziałanie służb, inspekcji i straży w realizacji programów na rzecz bezpieczeństwa pozwoli na wdrożenie zintegrowanego systemu ratownictwa, zabezpieczenie prawidłowych warunków w zakresie obrony cywilnej oraz zabezpieczenie mienia społecznego, co z kolei przyczyni się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa miejskiej społeczności.

Ponadto w ramach ochrony Legnicy przed klęskami żywiołowymi realizowane będą zadania zabezpieczające miasto przed powodzią i jej skutkami; między innymi planuje się kontynuację modernizacji wałów rzeki Kaczawy wraz z budową nadbrzeżnej promenady.

4.4. PODNIESIENIE JAKOŚCI USŁUG W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I OCHRONY ZDROWIA

Działania w sferze opieki społecznej podjęte będą na rzecz ograniczenia zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowania osób narażonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy.

Skierowane one zostaną do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową nie potrafią odnaleźć się w obecnej rzeczywistości oraz rozwiązywać problemów osobistych długotrwale korzystając ze świadczeń pomocy społecznej.

4.5. ZAPEWNIENIE BOGATEJ OFERTY KULTURALNEJ, REKREACYJNEJ I SPORTOWEJ

W celu powstrzymania emigracji młodych, wykształconych ludzi, należy oprócz ciekawej pracy i mieszkań, zapewnić im dostęp do rozrywki, przedstawiając bogatą ofertę sposobu spędzania wolnego czasu.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

Zamiarem władz jest całoroczne udostępnienie mieszkańcom w godzinach popołudniowych boisk szkolnych i basenów oraz hal sportowych w adaptowanych na ten cel obiektach.

Ponadto zostanie wzbogacona oferta kulturalna Legnickiego Centrum Kultury, Teatru i pozostałych placówek, a imprezy cykliczne utrzymane zostaną na dotychczasowym wysokim poziomie.

Dzieci i młodzież mogą oczekiwać większej ilości sportowych zajęć pozalekcyjnych oraz budowy Centrum Kultury i Rozrywki Dla Młodzieży, gdzie znajdzie się między innymi sztuczne lodowisko i skate park.

Natomiast miłośnicy turystyki mogą spodziewać się wzbogaconej oferty ze strony organizatorów turystyki kwalifikowanej, rekreacyjnej i komercyjnej, wspieranych przez samorząd.

BOISKO PRZY SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 4

HALA SPORTOWA WIELOFUNKCYJNA PRZY UL. LOTNICZEJ

5. PODSUMOWANIE

Istotą niniejszego opracowania jest zgromadzenie dostępnych informacji o mieście, przeprowadzenie analizy możliwości kierunków rozwoju miasta w najważniejszych sferach jego życia, zaplanowanie zadań realizacyjnych przyjętych celów strategicznych i operacyjnych.

Do opracowania dołączono wykaz zadań zaproponowanych przez merytoryczne wydziały Urzędu Miasta, spółki komunalne oraz jednostki organizacyjne miasta obejmujące lata 2004 – 2014.

Ocena każdego zadania winna wykazać korzyści gospodarcze i społeczne stosowane do zainwestowanych środków.

Opis zaplanowanych zadań zawierać będzie:

- podmiot odpowiedzialny za realizację i wdrażanie,
- charakter inwestycji lub działań i ich opis,
- koszty i miejsce realizacji,
- harmonogram wdrażania,
- analizę kosztów i korzyści wraz z oddziaływaniem na rynek pracy,
- wpływ na środowisko,
- plan finansowy wraz z możliwymi źródłami finansowania oraz osoby odpowiedzialne za realizację projektu.

Zasadą w ustalaniu hierarchii ważności zadań będzie:

- wysoka ekonomiczna stopa zwrotu oraz korzyść społeczna,
- korzyści społeczne będą przewyższać społeczne koszty,
- uzyskanie efektu wielowymiarowego: poprawa warunków życia mieszkańców miasta, poprawa środowiska naturalnego, rozwój przedsiębiorczości, powstawanie nowych, trwałych miejsc pracy.

Przy planowaniu zadań inwestycyjnych niezbędne będzie opracowanie studium wykonalności inwestycji zawierające informacje o uwarunkowaniach ekonomicznych i instytucjonalnych, dostępności technologii, skali zasięgu projektu, harmonogramie wdrażania oraz planie finansowym.

W ramach oceny zaplanowanych zadań wykonana zostanie ocena możliwości dofinansowania zaplanowanych działań z innych źródeł niż budżet miasta, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości uzyskania pomocy ze środków funduszy strukturalnych oraz funduszu spójności .

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LEGNICY NA LATA 2004 – 2014

Zaplanowane programy, projekty i zadania wymagają określonych nakładów finansowych. W budżetach na kolejne lata powinny znaleźć się one w postaci konkretnych zapisów po stronie wydatków.

Szansą na dofinansowanie zaplanowanych działań są Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Społeczny. W ramach przygotowań do wykorzystania środków pomocowych wytypowano ważne dla miasta inwestycje i założono dla nich Karty projektów na okres programowania 2004 – 2006.

Kolejny okres budżetowania unijnego a zarazem programowania wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, przy założeniu że region Dolnego Śląska nadal objęty będzie Celem 1, obejmuje lata 2007 – 2013. Termin ten pokrywa się z planowaniem realizacji zadań dla miasta Legnicy.

Należy dołożyć wszelkich starań, aby każde możliwe zadanie znalazło się w bazie projektów przy równoczesnym jego przygotowaniu do realizacji wg wymogów Uzupełnień Programów Operacyjnych, w ramach których możliwe będzie pozyskanie środków na ich realizację.

Przyjęcie strategii pozwoli na przeprowadzenie cyklu przygotowań do wdrożenia projektów: począwszy od programowania, oceny – ewaluacji, przez wdrożenie, finansowanie oraz ocenę uzyskanych efektów.

Realizacja zamierzeń zależeć będzie od procesu decyzyjnego – tworzenia prawa miejscowego, współpracy i zaangażowania środowisk – partnerów projektów.